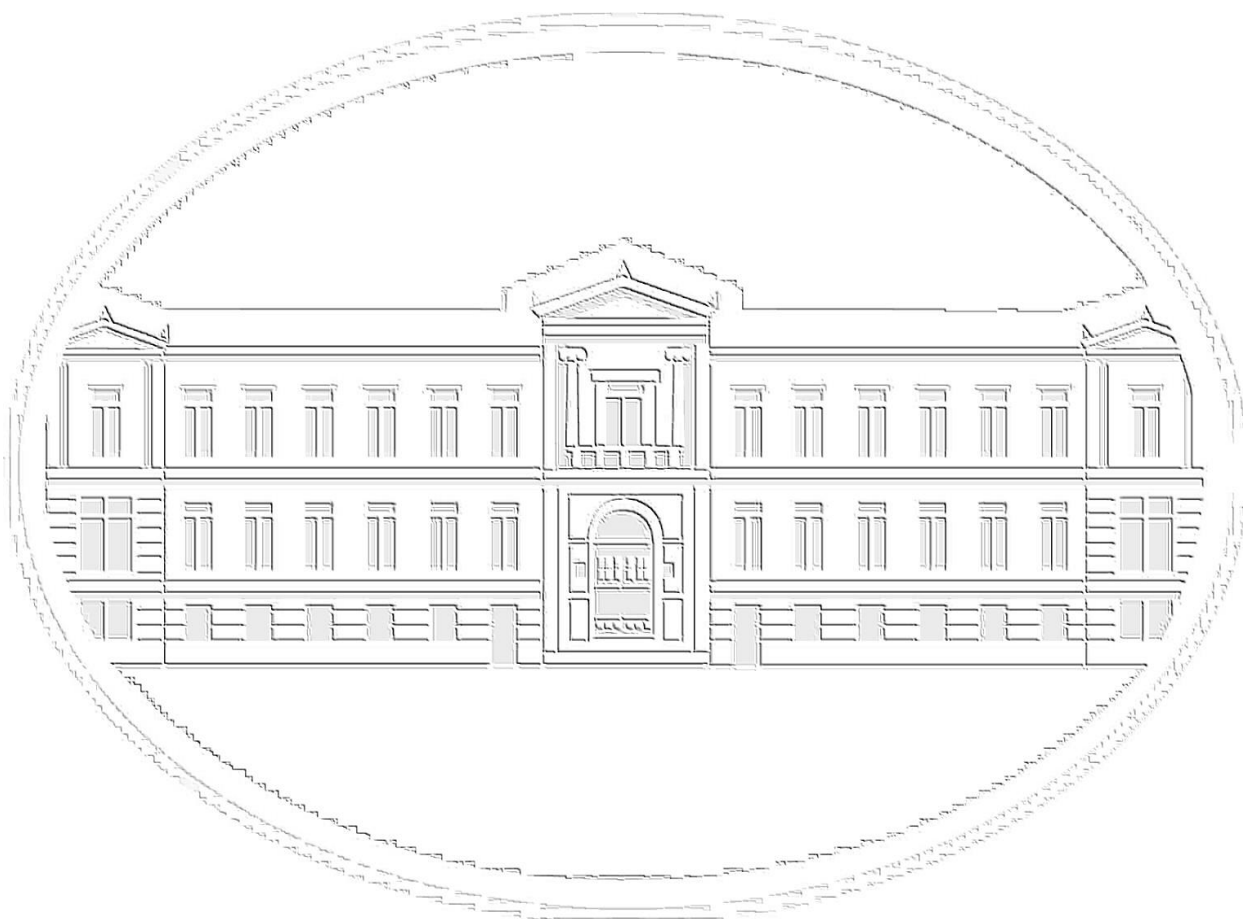

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

Όμιλος ΕΤΕ
Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις
Περίοδου από 1 Ιανουαρίου έως 30 Σεπτεμβρίου 2018

Νοέμβριος 2018

Πίνακας Περιεχομένων

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	3
Κατάσταση Αποτελεσμάτων – 9 μηνών	4
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων – 9 μηνών	5
Κατάσταση Αποτελεσμάτων – 3 μηνών	6
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων – 3 μηνών	7
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων – Όμιλος	8
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	9
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες	10
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών	11
2.1 Βάση παρουσίασης	11
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	11
2.3 Υιοθέτηση των ΔΠΧΑ	12
2.4 Επικαιροποίηση σημαντικών λογιστικών πολιτικών που περιλαμβάνονται στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου σχετικά με το ΔΠΧΑ 9	14
2.5 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών	20
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Τομείς δραστηριότητας	21
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	23
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Φόροι	23
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή	24
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	24
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	24
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	26
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	28
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Υποχρεώσεις προς πελάτες	29
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	29
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξασφαλίσεις, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και δεσμεύσεις	29
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Μετοχικό κεφάλαιο, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο & ίδιες μετοχές	31
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	32
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	33
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Κεφαλαιακή επάρκεια	34
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού	35
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών	41
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Ενοποιούμενες Εταιρείες	42
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού	43
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 κατά την 1 Ιανουαρίου 2018	43
22.1 Συνέχιση της εφαρμογής της λογιστικής αντιστάθμισης με βάση το ΔΛΠ 39	43
22.2 Επίπτωση από την μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9	43
22.3 Εκτιμώμενη επίδραση στα εποπτικά κεφάλαια	47

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

30 Σεπτεμβρίου 2018

Εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος	
		30.09.2018	31.12.2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες		4.949	1.778
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων		1.913	1.736
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		5.177	1.793
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα		3.612	3.681
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	8	30.141	37.941
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων		3.421	3.780
Ακίνητα επενδύσεων		915	874
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις		-	-
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης		8	8
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία		146	132
Ενσώματα πάγια στοιχεία		1.062	1.086
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους		4.922	4.916
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		380	421
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		1.735	1.612
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	9	4.772	5.010
Σύνολο ενεργητικού		63.153	64.768
ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	10	6.968	7.341
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα		2.061	3.798
Υποχρεώσεις προς πελάτες	11	42.012	40.265
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	12	1.150	1.026
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	12	183	171
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους		8	6
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό		250	254
Φόρος εισοδήματος		5	10
Λοιπά στοιχεία παθητικού		1.408	995
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	9	3.387	3.523
Σύνολο παθητικού		57.432	57.389
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	14	2.744	2.744
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	14	13.866	13.866
Μείον: Ίδιες μετοχές	14	(1)	-
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον		(11.523)	(9.912)
Ποσά αναγνωρισμένα απευθείας στα ίδια κεφάλαια σχετιζόμενα με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση		(35)	(2)
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας		5.051	6.696
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		670	683
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		5.721	7.379
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων		63.153	64.768

Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάσταση Αποτελεσμάτων για την περίοδο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2018

Εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος	
		Από 1.1. έως 30.09.2018	30.09.2017
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		1.023	1.379
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(185)	(193)
Καθαρά έσοδα από τόκους		838	1.186
Έσοδα προμηθειών		247	224
Έξοδα προμηθειών		(66)	(50)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες		181	174
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου		44	(113)
Καθαρά λουπά έσοδα / (έξοδα)		(27)	(41)
Καθαρά λειτουργικά έσοδα		1.036	1.206
Δαπάνες προσωπικού		(437)	(430)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα		(208)	(194)
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης αξίας ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων		(68)	(70)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	4	(248)	(593)
Έξοδα αναδιοργάνωσης	4	(40)	-
Αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης		-	1
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων		35	(80)
Φόροι	5	(27)	(23)
Κέρδη/(ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		8	(103)
Διακοπείσες δραστηριότητες			
Κέρδη/(ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες	9	55	(49)
Κέρδη/(ζημίες) περιόδου		63	(152)
Αναλογούντα σε:			
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		27	26
Μετόχους της Τράπεζας		36	(178)
Κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	6	€(0,02)	€(0,14)
Κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	6	€0,04	€(0,19)

Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για την περίοδο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2018

Εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος Από 1.1. έως	
		30.09.2018	30.09.2017
Κέρδη/(ζημίες) περιόδου		63	(152)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα):			
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:			
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση, μετά από φόρους		-	65
Επενδύσεις σε χρωστικούς τίτλους επιμετρώμενες στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων ("ΕΑΜΛΣΕ"), μετά από φόρους		(124)	-
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους		(11)	(40)
Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης, μετά από φόρους		-	2
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα		(135)	27
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:			
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους επιμετρώμενες στην ΕΑΜΛΣΑ, μετά από φόρους		(5)	-
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους	15	(140)	27
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου		(77)	(125)
Αναλογούντα σε:			
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		27	26
Μετόχους της Τράπεζας		(104)	(151)

Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάσταση Αποτελεσμάτων για την περίοδο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2018

Εκατ €	Όμιλος	
	30.09.2018	30.09.2017
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	336	438
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(62)	(62)
Καθαρά έσοδα από τόκους	274	376
Έσοδα προμηθειών	84	76
Έξοδα προμηθειών	(25)	(20)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	59	56
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	16	(74)
Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	(8)	(7)
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	341	351
Δαπάνες προσωπικού	(147)	(146)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	(75)	(68)
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης αξίας ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων	(23)	(23)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	(80)	(152)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	16	(38)
Φόροι	(9)	(6)
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	7	(44)
Διακοπείσες δραστηριότητες		
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	17	19
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου	24	(25)
Αναλογούντα σε:		
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών	7	10
Μετόχους της Τράπεζας	17	(35)
Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	€(0.06)
Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	€0.02	€(0.04)

Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για την περίοδο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2018

Εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος	
		Από 1.7. έως 30.09.2018	30.09.2017
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου		24	(25)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα):			
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:			
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση, μετά από φόρους		-	42
Επενδύσεις σε χρωστικούς τίτλους επιμετρούμενες στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, μετά από φόρους		(45)	-
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους		(4)	(13)
Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης, μετά από φόρους		(1)	-
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα		(50)	29
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:			
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους επιμετρούμενες στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, μετά από φόρους		(3)	-
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους		(53)	29
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου		(29)	4
Αναλογούντα σε:			
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		7	10
Μετόχους της Τράπεζας		(36)	(6)

Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Όμιλος για την περίοδο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2018

Εκατ. €	Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας											Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
	Μετοχικό Κεφάλαιο Κοινές μετοχές	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο Κοινές μετοχές	Ίδιες μετοχές	Αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ	Αποθεματικό συναλ/κών διαφορών	Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης	Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά και αποτ/ματα εις νέον	Σύνολο			
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017	2.744	13.866	(1)	52	(123)	(119)	-	(163)	(9.349)	6.907	680	7.587	
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	65	(39)	2	-	2	(3)	27	-	27	
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	(178)	(178)	26	(152)	
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	65	(39)	2	-	2	(181)	(151)	26	(125)	
Διανομή μερίσματος (Αγορές) / πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(37)	(37)	
Κοινές μετοχές	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	
Υπόλοιπο την 30 Σεπτεμβρίου 2017	2.744	13.866	-	117	(162)	(117)	-	(161)	(9.530)	6.757	669	7.426	
Κινήσεις μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2017	-	-	-	43	175	(2)	-	(4)	(273)	(61)	14	(47)	
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017 και την 1 Ιανουαρίου 2018	2.744	13.866	-	160	13	(119)	-	(165)	(9.803)	6.696	683	7.379	
Επίδραση ΔΠΧ.Α. 9	-	-	-	42	-	-	-	-	(1.582)	(1.540)	-	(1.540)	
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018 προσαρμοσμένο με την επίδραση του ΔΠΧΑ 9	2.744	13.866	-	202	13	(119)	-	(165)	(11.385)	5.156	683	5.839	
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(129)	(11)	-	-	-	-	(140)	-	(140)	
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	36	36	27	63	
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(129)	(11)	-	-	-	36	(104)	27	(77)	
Διανομή μερίσματος (Αγορές) / πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(40)	(40)	
Κοινές μετοχές	-	-	(1)	-	-	-	-	-	-	(1)	-	(1)	
Υπόλοιπο την 30 Σεπτεμβρίου 2018	2.744	13.866	(1)	73	2	(119)	-	(165)	(11.349)	5.051	670	5.721	

Κατάσταση Ταμειακών Ροών για την περίοδο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2018

Όμιλος

Από 1.1 έως

30.09.2018

30.09.2017

Εκατ. €	30.09.2018	30.09.2017
Ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων		
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρων	93	(109)
Προσαρμογές για:		
Μη ταμειακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων & λοιπές προσαρμογές:	323	821
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	68	77
Αποσβέσεις διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο επενδυτικού χαρτοφυλακίου, δανείων & απαιτήσεων και δανειακών υποχρεώσεων	(9)	(19)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	296	779
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	9	10
Αναλογία (κερδών) / ζημιών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	(2)
Αποτέλεσμα από αντιστάθμιση κινδύνου εύλογης αξίας	4	42
Έσοδα από μερίσματα αξιογράφων επενδύσεων	(3)	(2)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων & ακινήτων επενδύσεων	1	(2)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση αξιογράφων επενδύσεων	(61)	(33)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση θυγατρικών	(6)	(40)
Δεδουλευμένοι τόκοι χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων και αποτελέσματα από επαναγορά πιστωτικών τίτλων	9	3
Προσαρμογές αποτίμησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	(8)
Λοιπές μη ταμειακές λειτουργικές ροές	15	16
Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:	809	1.819
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	222	333
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	(83)	(440)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	100	(5)
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ενεργητικού	69	824
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	781	1.113
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	(280)	(6)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:	1.928	(9.050)
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(376)	(8.250)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.869	(28)
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα παθητικού	119	(1.073)
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	62	(14)
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	(53)	48
Φόρος εισοδήματος που καταβλήθηκε	2	119
Λοιπά στοιχεία παθητικού	305	148
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	3.153	(6.519)
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων		
Απόκτηση θυγατρικών, εκτός ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων που αποκτήθηκαν	(8)	-
Πωλήσεις θυγατρικών εταιρειών, εκτός ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων που πωλήθηκαν	6	476
Διάθεση συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	9
Εισπραχθέντα μερίσματα από χαρτοφυλάκιο επενδύσεων και συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	3	2
Απόκτηση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(103)	(139)
Εισπράξεις από διάθεση ενσώματων παγίων στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων	23	11
Απόκτηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	(3.910)	(3.563)
Εισπράξεις από πώληση και εξόφληση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	4.172	9.758
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	183	6.554
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων		
Εισπράξεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	187	316
Αποπληρωμή πιστωτικών τίτλων, λοιπών δανειακών υποχρεώσεων και προνομιούχων τίτλων	(65)	(517)
Εισπράξεις από πώληση ιδίων μετοχών	17	23
Αγορά ιδίων μετοχών	(18)	(22)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	(40)	(37)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	81	(237)
Επίπτωση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα	1	(9)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων	3.418	(211)
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	2.516	2.218
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	5.934	2.007

9

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής «ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ») το 1880. Η Τράπεζα έχει την έδρα της στην οδό Αιόλου 86, Αθήνα, (αριθμ. Γ.Ε.ΜΗ 237901000), τηλ.: (+30) 210 334 1000, www.nbg.gr. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει υποκαταστήματα, πρακτορεία και γραφεία αντιπροσωπείας οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια των 178 ετών λειτουργίας της, έχει επεκτείνει το φάσμα των τραπεζικών υπηρεσιών που προσφέρει και καλύπτει όλα τα σύγχρονα

τραπεζικά προϊόντα. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») παρέχουν ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει λιανική και επιχειρηματική τραπεζική, διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, διαχείριση και εκμετάλλευση ακινήτων, χρηματιστηριακές, επενδυτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες διεθνώς. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Νοτιοανατολική Ευρώπη στην οποία περιλαμβάνονται η Ρουμανία και η Π.Γ.Δ.Μ., στην Κύπρο, στη Μάλτα και στην Αίγυπτο.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η εξής:

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

(Μη Εκτελεστικό Μέλος)

Κώστας Π. Μιχαηλίδης

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

Παύλος Κ. Μυλωνάς⁽¹⁾

Εκτελεστικά Μέλη

Δημήτριος Γ. Δημόπουλος

Παναγιώτης Α. Δασμάνογλου⁽²⁾

Μη Εκτελεστικά Μέλη

Ιωάννης Γ. Ζωγραφάκης⁽³⁾

Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη^{(4), (5), (6)}

Χάρης Α. Μάκκας

Eva Cederbalk

Claude Edgar L.G. Piret

Andrew J.I. McIntyre⁽⁷⁾

John P.J. McCormick⁽⁸⁾

Εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Περικλής Φ. Δρούγκας⁽⁹⁾

⁽¹⁾ Την 18 Ιουλίου 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε τον κ. Παύλο Κ. Μυλωνά στη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου.

⁽²⁾ Την 26 Ιουλίου 2018, ο κ. Παναγιώτης Α. Δασμάνογλου εξελέγη ως εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

⁽³⁾ Την 26 Ιουλίου 2018, ο κ. Ιωάννης Γ. Ζωγραφάκης εξελέγη ως μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

⁽⁴⁾ Την 28 Φεβρουαρίου 2018, ο κ. Πέτρος Κ. Σαμπατακάκης παραιτήθηκε από τη θέση του ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου.

⁽⁵⁾ Την 31 Ιανουαρίου 2018, ο κ. Arthur Michael Royal Aynsley παραιτήθηκε από τη θέση του ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου.

⁽⁶⁾ Την 25 Ιουλίου 2018, η κ. Marianne T. Økland παραιτήθηκε από τη θέση του ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου.

⁽⁷⁾ Την 23 Απριλίου 2018, ο κ. Andrew J.I. McIntyre εξελέγη ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

⁽⁸⁾ Την 26 Ιουλίου 2018, ο κ. John P.J. McCormick εξελέγη ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

⁽⁹⁾ Την 26 Ιουλίου 2018, ο κ. Περικλής Φ. Δρούγκας ορίστηκε ως εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας σύμφωνα με το Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, σε αντικατάσταση του κ. Χριστόφορου Ε. Κουφαλιά.

Όλα τα μέλη εκλέχθηκαν από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων στις 26 Ιουλίου 2018, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 3 έτη και με δυνατότητα επανεκλογής. Η θητεία των παραπάνω μελών λήγει με την ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων το 2021.

Οι παρούσες ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 29 Νοεμβρίου 2018.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι συνοπτικές ενδιάμεσες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις για την περίοδο που έληξε την 30 Σεπτεμβρίου 2018 (οι «ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο Δ.Λ.Π. 34 «Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις». Οι ενδιάμεσες αυτές χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν επιλεγμένες επεξηγηματικές σημειώσεις και όχι όλη την πληροφόρηση που απαιτείται στην περίπτωση σύνταξης πλήρων ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Συνεπώς, οι ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να αναγνωστούν σε συνδυασμό με τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, οι οποίες έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (η «Ε.Ε.»).

Οι λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν είναι σε συμφωνία με αυτές της προηγούμενης χρήσης και της αντίστοιχης ενδιάμεσης περιόδου, εκτός από αυτές που αφορούν σε νέα πρότυπα και τροποποιήσεις, όπως αναφέρονται κατωτέρω.

Τα ποσά απεικονίζονται στρογγυλοποιημένα σε εκατ. Ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά).

Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία αναπροσαρμόστηκαν για να συμβαδίζουν με αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα περίοδο.

Οι ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και όλα τα συμβόλαια παραγώγων, τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Ρευστότητα

Την 30 Σεπτεμβρίου 2018, η χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») ανήλθε σε €2,25 δισ. από €2,75 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2017. Επιπρόσθετα, την 30 Σεπτεμβρίου 2018, η Τράπεζα είχε συνάψει συμβάσεις επαναγοράς ομολόγων με άλλους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς εξωτερικού (repos) ύψους €4,2 δισ., ενώ χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας αξίας σε μετρητά ύψους €8,4 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας από ΕΛΑ.

Κεφαλαιακή επάρκεια

Την 30 Σεπτεμβρίου 2018, ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 («CET1») διαμορφώθηκε σε 16,4%, υπερβαίνοντας τον δείκτη Εποπτικού Ελέγχου και Διαδικασίας Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process, «SREP») ποσοστού 12,875% για το 2018 (βλ. Σημείωση 17).

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Το 2017, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν («ΑΕΠ»), σε σταθερές τιμές, αυξήθηκε κατά 1,5% σε ετήσια βάση, παρά τις περισσότερες από το αναμενόμενο περιοριστικές δημοσιονομικές συνθήκες. Αυτή η ευνοϊκή δυναμική συνεχίστηκε και στο πρώτο μισό του 2018, με το ΑΕΠ να επιταχύνεται στο 2,2% ετησίως, σημειώνοντας την καλύτερη επίδοση των τελευταίων έντεκα ετών. Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ αναμένεται να διαμορφωθεί στο +2,0%, και στο +2,3%, σε ετήσια βάση, κατά μέσο όρο, το 2018 και το 2019 αντίστοιχα, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου («ΔΝΤ»).

Επιπροσθέτως, το Τρίτο Πρόγραμμα ολοκληρώθηκε επιτυχώς τον Αύγουστο του 2018, συσσωρεύτηκε ένα αξιόλογο ταμειακό απόθεμα από το Ελληνικό κράτος που καλύπτει τις χρηματοδοτικές ανάγκες για περισσότερα από τρία έτη και παράλληλα, το κόστος εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους της Ελλάδας μειώθηκε περαιτέρω από τα μέτρα ελάφρυνσης που αποφασίστηκαν στο Eurogroup της 21^{ης} Ιουνίου 2018. Στο πεδίο των δημοσίων οικονομικών, η Ελλάδα συνέχισε να υπεραποδίδει το 2017 όπως επίσης και στο εννεάμηνο του 2018.

Συνεπώς, παρά το γεγονός ότι η βιωσιμότητα της οικονομικής ανάκαμψης παραμένει ευάλωτη σε κινδύνους που σχετίζονται με τη βραδύτερη, από την αρχικά αναμενόμενη, βελτίωση στις συνθήκες ρευστότητας και την ακόμη εύθραυστη χρηματοοικονομική κατάσταση ενός σημαντικού αριθμού νοικοκυριών και μικρών επιχειρήσεων έπειτα από την πολυετή κρίση, οι ανωτέρω παράγοντες συνεισφέρουν στη μείωση της αβεβαιότητας.

2018 Stress Test

Μεταξύ Φεβρουαρίου και Απριλίου 2018, η ΕΚΤ διενήργησε άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων («2018 Stress Test») στις τέσσερις συστημικές ελληνικές τράπεζες. Η άσκηση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τη μεθοδολογία, τα σενάρια και τα υποδείγματα που εκπόνησε η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών («ΕΒΑ»). Τα αποτελέσματα του 2018 Stress Test δημοσιεύθηκαν την 5 Μαΐου 2018 και η ΕΚΤ δεν ζήτησε από την Τράπεζα την υποβολή πλάνου κεφαλαιακής ενίσχυσης (βλ. Σημείωση 17).

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Διοίκηση της ΕΤΕ έχει αποφανθεί ότι για την Τράπεζα δεν τίθεται θέμα συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας λαμβάνοντας υπόψη (α) τη μηδενική χρηματοδότηση από τον ΕΛΑ, την χρηματοδότηση από την ΕΚΤ αποκλειστικά μέσω στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης («TLTROs») και την πρόσβαση της Τράπεζας στη χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα με σημαντικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ως απόθεμα εγγυήσεων (β) τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2018, οι οποίοι υπερβαίνουν τους ελάχιστους δείκτες SREP, ακόμα και μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, (γ) τα αποτελέσματα του 2018 Stress Test, βάσει των οποίων δεν προκύπτει ανάγκη για κατάρτιση πλάνου κεφαλαιακής ενίσχυσης (βλ. Σημείωση 17) και (δ) τις πρόσφατες εξελίξεις σχετικά με την ελληνική οικονομία και τις τελευταίες εκτιμήσεις σχετικά με τους μακροοικονομικούς δείκτες.

2.3 Υιοθέτηση των ΔΠΧΑ

Νέα ΔΠΧΑ, διερμηνείες και τροποποιήσεις που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018

Νέα ΔΠΧΑ

-ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα». Την 1^η Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα, το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση», και αλλάζει τις απαιτήσεις σχετικά με την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, την απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και τη λογιστική αντιστάθμιση.

Ο Όμιλος εφάρμοσε το ΔΠΧΑ 9 αναδρομικά, επιλέγοντας να μην αναμορφώσει τις προηγούμενες περιόδους, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του ΔΠΧΑ 9. Κατά συνέπεια, τα συγκριτικά στοιχεία του 2017 έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 και δεν είναι συγκρίσιμα με την πληροφόρηση που παρουσιάζεται για το 2018.

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1^η Ιανουαρίου 2018, είχε αρνητική επίπτωση κατά περίπου €1,5 δισ. στην καθαρή θέση του Ομίλου, η οποία οφείλεται κατά €1,3 δισ. στις αλλαγές των απαιτήσεων απομείωσης, και κατά €0,2 δισ. στις απαιτήσεις ταξινόμησης και επιμέτρησης. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την επίπτωση του ΔΠΧΑ 9 κατά τη μετάβαση συμπεριλαμβάνονται στη Σημείωση 22. Οι λογιστικές αρχές και οι σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις που εφάρμοσε ο Όμιλος για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, συμπεριλαμβάνονται στις Σημειώσεις 2.4 και 2.5 αντίστοιχα.

- ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις». Το πρότυπο αναθεωρήθηκε σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα». Ο Όμιλος υιοθέτησε το αναθεωρημένο πρότυπο την 1^η Ιανουαρίου 2018. Δεδομένου ότι το πρώτο εξάμηνο του 2018 περιλαμβάνει την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος παρέχει στη Σημείωση 22 τις μεταβατικές γνωστοποιήσεις σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, όπως αυτές ορίζονται στο ΔΠΧΑ 7, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2018. Ένα πλήρες σύνολο γνωστοποιήσεων, όπως απαιτείται από το αναθεωρημένο ΔΠΧΑ 7, θα περιλαμβάνεται στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου για τη χρήση που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

- ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες». Το ΔΠΧΑ 15 εισάγει ένα ενιαίο ολοκληρωμένο μοντέλο για τη λογιστική αντιμετώπιση των εσόδων που προέρχονται από συμβάσεις με πελάτες. Το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά το λογιστικό πλαίσιο αναγνώρισης εσόδων που περιλαμβάνεται στο ΔΛΠ 18 Έσοδα, στο ΔΛΠ 11 «Συμβάσεις Κατασκευής» και στις σχετικές με αυτά διερμηνείες. Η βασική αρχή του ΔΠΧΑ 15 είναι ότι μία επιχείρηση πρέπει να αναγνωρίσει έσοδα στο βαθμό που αντικατοπτρίζουν το τίμημα το οποίο η επιχείρηση δικαιούται από τη μεταβίβαση των αγαθών και την παροχή υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, το πρότυπο εισάγει μία προσέγγιση πέντε βημάτων για την αναγνώριση των εσόδων:

- Αναγνώριση της σύμβασης με τον πελάτη
- Αναγνώριση των υποχρεώσεων εκπλήρωσης των συμβολαίων
- Προσδιορισμός του τιμήματος της συναλλαγής
- Επιμερισμός του τιμήματος της συναλλαγής στις υποχρεώσεις εκπλήρωσης της σύμβασης

- Αναγνώριση του εσόδου όταν (ή καθόσον) η οικονομική οντότητα φέρνει εις πέρας τις υποχρεώσεις εκπλήρωσης.
- Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει έσοδο όταν (ή καθόσον) εκπληρώνονται οι όροι εκτέλεσης των συμβάσεων, δηλ. όταν ο έλεγχος των υποκειμένων στους όρους εκτέλεσης, αγαθών ή υπηρεσιών μεταβιβάζεται στον πελάτη. Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Τροποποιήσεις και διερμηνείες

-ΔΠΧΑ 4 (Τροποποίηση) Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια. Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο α) θα παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην κατάσταση αποτελεσμάτων, τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και β) θα παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα. Την 14 Νοεμβρίου 2018, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αποφάσισε προσωρινά να προτείνει την τροποποίηση του ΔΠΧΑ 4, προκειμένου να επιτρέψει στις οντότητες να εφαρμόσουν το ΔΠΧΑ 9 ένα χρόνο αργότερα. Αυτό σημαίνει ότι οι υπαγόμενες οντότητες θα μπορούν να εφαρμόσουν τα 2 πρότυπα για πρώτη φορά για την περίοδο που αρχίζει την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022.

Ο Όμιλος έχει επιλέξει την αναβολή της εφαρμογής των διατάξεων του ΔΠΧΑ 9 για τη θυγατρική ασφαλιστική εταιρεία, Εθνική Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών (Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.), όπως επιτρέπεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2017/1988 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, από την 1η Ιανουαρίου 2018 έως την ημερομηνία υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 17 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια. Κατά την 1 Ιανουαρίου 2018, η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. έχει κατηγοριοποιηθεί ως διακοπέισα δραστηριότητα και θα συνεχίσει την εφαρμογή του ΔΛΠ 39 μετά την 1η Ιανουαρίου 2018.

-ΔΠΧΑ 15 (Τροποποίηση) Διευκρινίσεις επί του ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες». Η τροποποίηση διευκρινίζει τρεις περιοχές του προτύπου (αναγνώριση των υποχρεώσεων εκπλήρωσης των συμβολαίων, θέματα διάκρισης μεταξύ εντολέα και εντολοδόχου και παραχώρηση άδειας χρήσης) και παρέχει απαλλαγές κατά τη μετάβαση για συμβόλαια που έχουν τροποποιηθεί ή ολοκληρωθεί. Η τροποποίηση δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

-ΔΠΧΑ 2 (Τροποποίηση) Ταξινόμηση και επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών. Η τροποποίηση παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγουν μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους. Στις περιπτώσεις αυτές ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των

φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές. Η τροποποίηση δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

-Διερμηνεία 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές». Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με το πώς προσδιορίζεται η ημερομηνία της συναλλαγής όταν εφαρμόζεται το πρότυπο που αφορά στις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, ΔΛΠ 21. Η διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μία οντότητα είτε καταβάλλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά, τίμημα για συμβάσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα. Η διερμηνεία δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

-ΔΛΠ 40 (Τροποποίηση) Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή στη χρήση. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στη χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί. Η τροποποίηση δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

-Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ 2014-2016. Οι τροποποιήσεις που έχουν εφαρμογή στον Όμιλο αφορούν μόνο στο ΔΛΠ 28 και διευκρινίζουν ότι όταν οι οργανισμοί διαχειρίζονται επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες εφαρμόζουν την επιλογή να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνεται ξεχωριστά για κάθε συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση. Η τροποποίηση δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

-Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1, Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων. Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1, ο Όμιλος παρουσιάζει τα έσοδα και έξοδα από τόκους, που έχουν υπολογιστεί με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος και των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, διακριτά από τα έσοδα και έξοδα από τόκους των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στις σημειώσεις. Η τροποποίηση δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Νέα ΔΠΧΑ, τροποποιήσεις και διερμηνείες που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2018:

Νέα ΔΠΧΑ που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2018

-ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά). Το ΔΠΧΑ 16 ορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση καθώς και τις γνωστοποιήσεις των μισθώσεων, για να διασφαλιστεί ότι τόσο οι μισθωτές όσο και οι εκμισθωτές παρέχουν πληροφόρηση η οποία αντιπροσωπεύει ακριβοδίκαια τις εν λόγω συναλλαγές. Το πρότυπο ορίζει ένα ενιαίο μοντέλο λογιστικής μισθώσεων για τους μισθωτές, σύμφωνα με το οποίο οι μισθωτές απαιτείται να αναγνωρίζουν περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις μισθώσεις, εκτός εάν η μίσθωση διαρκεί λιγότερο από 12 μήνες ή το μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο είναι μικρής αξίας. Οι μισθωτές αναγνωρίζουν το δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και την αντίστοιχη χρηματοοικονομική υποχρέωση στην

κατάσταση οικονομικής θέσης. Το περιουσιακό στοιχείο αποσβένεται στη διάρκεια της μίσθωσης και η χρηματοοικονομική υποχρέωση επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος. Η λογιστική των μισθώσεων για τους εκμισθωτές παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη σε σχέση με το ΔΛΠ 17. Ο Όμιλος είναι σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 16. Οι υφιστάμενες δεσμεύσεις που απορρέουν από λειτουργικές μισθώσεις παρουσιάζονται στη Σημείωση 13.

-ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε τον Μάιο του 2017 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Την 14 Νοεμβρίου 2018, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αποφάσισε προσωρινά να παρατείνει την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17 κατά ένα έτος έως την περίοδο που αρχίζει την 1η μετά την 1 Ιανουαρίου 2022. Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση καθώς και τις γνωστοποιήσεις των ασφαλιστηρίων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του προτύπου και σκοπός του είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες που αντιπροσωπεύουν ακριβοδίκαια τα συμβόλαια αυτά. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με τρόπο συνεπή. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ε.Ε. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2018, η ασφαλιστική θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, Εθνική Ασφαλιστική Α.Ε.Ε.Γ.Α., έχει κατηγοριοποιηθεί ως διακοπέισα δραστηριότητα, επομένως, το ΔΠΧΑ 17 δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Τροποποιήσεις και διερμηνείες που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2018

Ο Όμιλος δεν έχει εφαρμόσει πρόωρα τις παρακάτω τροποποιήσεις και διερμηνείες, ωστόσο δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

-Διερμηνεία 23 Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Η διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του αναβαλλόμενου και του τρέχοντος φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Η διερμηνεία έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, των φορολογικών κερδών και φορολογικών ζημιών και των φορολογικών συντελεστών. Η διερμηνεία δεν έχει ακόμη υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

-ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

-Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ 2015-2017 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

το IASB). Οι τροποποιήσεις, που δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ε.Ε., επηρεάζουν τα ακόλουθα πρότυπα:

ΔΠΧΑ 3 – Τροποποιήθηκε ώστε να διευκρινιστεί πως μια οντότητα επαναεπιμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 - Τροποποιήθηκε ώστε να διευκρινιστεί πως μια οντότητα δεν επαναεπιμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 – Παρέχεται η διευκρίνιση ότι μια οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

ΔΛΠ 23 – Διευκρινίζεται ότι μια οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

-ΔΠΧΑ 9 (Τροποποίηση) Δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά). Οι τροποποιήσεις παρέχουν τη δυνατότητα στις εταιρείες να επιμετρούν συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και εμπεριέχουν καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης, στο αποσβεσμένο κόστος ή σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων αν πληρείται συγκεκριμένος όρος, αντί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

-ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στην οποία δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

Εννοιολογικό Πλαίσιο

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB εξέδωσε μια αναθεωρημένη έκδοση του Εννοιολογικού Πλαισίου για τη Χρηματοοικονομική Αναφορά (το «Πλαίσιο»), που θα έχει ισχύ για τις χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2020 και μετά. Το Πλαίσιο καθορίζει τις θεμελιώδεις έννοιες της χρηματοοικονομικής αναφοράς που καθοδηγούν το IASB στην ανάπτυξη των ΔΠΧΑ. Το Πλαίσιο στηρίζει τα υπάρχοντα πρότυπα αλλά δεν τα αντικαθιστά. Οι συντάκτες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων χρησιμοποιούν το Πλαίσιο ως σημείο αναφοράς για την ανάπτυξη λογιστικών πολιτικών στις σπάνιες περιπτώσεις όπου μια συγκεκριμένη επιχειρηματική συναλλαγή δεν καλύπτεται από τα υπάρχοντα ΔΠΧΑ. Το IASB και η Επιτροπή Διεργητικών ΔΠΧΑ θα αρχίσουν να χρησιμοποιούν το νέο Πλαίσιο άμεσα στην ανάπτυξη νέων ή στην τροποποίηση υφιστάμενων ΔΠΧΑ και διεργητικών. Ο Όμιλος αξιολογεί επί του παρόντος την επίδραση του τροποποιημένου Πλαισίου στις λογιστικές του πολιτικές.

2.4 Επικαιροποίηση σημαντικών λογιστικών πολιτικών που περιλαμβάνονται στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου σχετικά με το ΔΠΧΑ 9

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 *Χρηματοοικονομικά Μέσα* είχε ως αποτέλεσμα αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου που

σχετίζονται με χρηματοοικονομικά μέσα από την 1^η Ιανουαρίου 2018. Οι ακόλουθες λογιστικές πολιτικές αντικαθιστούν τα στοιχεία 7, 9, 10, 13, 14 και 15 στη Σημείωση 2 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος επέλεξε να μην αναμορφώσει τα συγκριτικά στοιχεία της προηγούμενης περιόδου, και οι λογιστικές πολιτικές όπως αυτές παρουσιάζονται στη Σημείωση 2 των ενοποιημένων και ατομικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017 ισχύουν για τις συγκριτικές περιόδους.

2.4.1. Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τις ακόλουθες κατηγορίες επιμέτρησης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία:

- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος.
- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων («ΕΑΜΛΣΕ»), όπου τα σωρευτικά κέρδη/ζημιές αναταξινομούνται στα αποτελέσματα κατά την παύση αναγνώρισης.
- Συμμετοχικοί τίτλοι προσδιορισμένοι ως επιμετρούμενοι σε ΕΑΜΛΣΕ, όπου τα κέρδη/ζημιές παραμένουν στα λοιπά συνολικά έσοδα και δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα κατά την παύση αναγνώρισης.
- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα, παράγωγα, επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και αμοιβαία κεφάλαια σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων («ΕΑΜΑ»).

Με εξαίρεση τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που προσδιορίζονται ως επιμετρούμενα σε ΕΑΜΑ κατά την αρχική τους αναγνώριση, τα περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται σε αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ με βάση:

α) το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου βάσει του οποίου γίνεται η διαχείριση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, και

β) τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ρών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Το ΔΠΧΑ 9 απαγορεύει το διαχωρισμό τυχόν ενσωματωμένων παραγώγων από μια υβριδική σύμβαση όταν το κύριο συμβόλαιο αποτελεί χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο εντός του πεδίου εφαρμογής του προτύπου. Στις περιπτώσεις αυτές, το σύνολο του υβριδικού χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ταξινομείται σε μία από τις παραπάνω κατηγορίες.

2.4.1.1 Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου

Τα επιχειρηματικά μοντέλα αντικατοπτρίζουν τον τρόπο με τον οποίο ο Όμιλος διαχειρίζεται τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα για τη δημιουργία ταμειακών ρών. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται βάσει σεναρίων τα οποία ο Όμιλος ευλόγως αναμένει να πραγματοποιηθούν και βασίζεται σε όλες τις σχετικές και αντικειμενικές πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά το χρόνο αξιολόγησης των επιχειρηματικών μοντέλων. Αναφορικά με τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει τα ακόλουθα επιχειρηματικά μοντέλα:

- **Διακρατούμενα για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών:** Ο σκοπός του Ομίλου είναι η διακράτηση των

χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και η είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ρών. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου δημιουργούν ταμειακές ροές σε καθορισμένες ημερομηνίες, οι οποίες συνίστανται αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του εκάστοτε ανεξόφλητου κεφαλαίου (solely payments of principal and interest – SPPI). Τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται σε αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος. Τα δάνεια που εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία ενδεχομένως να πουληθούν με σκοπό τη διαχείριση του κινδύνου συγκέντρωσης του πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου σε συγκεκριμένο πιστούχο, χώρα ή κλάδο, χωρίς να αυξάνεται ο μεμονωμένος πιστωτικός κίνδυνος του περιουσιακού στοιχείου. Οι πωλήσεις αυτές συνάδουν με τον σκοπό του επιχειρηματικού μοντέλου μόνο αν είναι σποραδικές (ακόμα και αν είναι σημαντικής αξίας) ή μη σημαντικής αξίας τόσο μεμονωμένα όσο και συνολικά (ακόμη και αν είναι συχνές).

- **Διακρατούμενα για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών καθώς και για ενδεχόμενη πώληση:** Ο σκοπός του επιχειρηματικού αυτού μοντέλου είναι η διαχείριση των καθημερινών αναγκών ρευστότητας, ο οποίος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών όσο και με την πώληση χρεωστικών χρηματοοικονομικών μέσων. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας δεν πωλούνται με σκοπό τη βραχυπρόθεσμη κερδοφορία, ωστόσο ενδέχεται να πραγματοποιηθούν συχνές πωλήσεις οι οποίες μπορεί να έχουν σημαντική αξία. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI. Τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ.
- **Διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς:** Στα πλαίσια αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου, ο Όμιλος διαχειρίζεται ενεργά τα χρηματοοικονομικά μέσα ώστε να πραγματοποιεί κέρδη από μεταβολές στην εύλογη αξία που προκύπτουν λόγω αλλαγών στα πιστωτικά περιθώρια και στις καμπύλες αποδόσεων. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ.
- **Διακρατούμενα προς διαχείριση, η απόδοση των οποίων αξιολογείται βάσει της εύλογης αξίας:** Αφορά σε περιουσιακά στοιχεία τα οποία ο Όμιλος διαχειρίζεται βάσει της εύλογης αξίας τους, χωρίς να προτίθεται να τα πουλήσει στο άμεσο μέλλον. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ.

2.4.1.2 Χαρακτηριστικά συμβατικών ταμειακών ρών

Ο Όμιλος αξιολογεί τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ρών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση, προκειμένου να διαπιστώσει αν οι ταμειακές ροές είναι SPPI. Αυτό αναφέρεται ως «αξιολόγηση SPPI». Το ποσό των τόκων σε μια τυπική δανειακή σύμβαση, αποτελείται συνήθως από το αντάλλαγμα για τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και για τον πιστωτικό κίνδυνο που αναλαμβάνεται. Το ποσό των τόκων μπορεί επίσης να περιλαμβάνει αντάλλαγμα για άλλους βασικούς κινδύνους, όπως τον κίνδυνο ρευστότητας, λοιπά κόστη δανεισμού, καθώς και ένα περιθώριο κέρδους. Το ποσό των τόκων μπορεί να είναι και αρνητικό αν ο Όμιλος αποφασίσει να καταβάλλει προμήθεια για τη φύλαξη των χρημάτων του για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Ο Όμιλος θεωρεί πως ένα χρηματοοικονομικό

περιουσιακό στοιχείο το οποίο έχει δημιουργηθεί ή αγοραστεί από τρίτους μπορεί να αποτελεί τυπική δανειακή σύμβαση ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για δάνειο με βάση τη νομική του μορφή και ανεξάρτητα από το αν αποκτήθηκε σε σημαντικά μειωμένη τιμή σε σχέση με την ονομαστική του αξία (“deep discount”).

2.4.1.3 Δάνεια χωρίς δικαίωμα αναγωγής

Όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου προέρχονται ειδικά από συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία του δανειολήπτη, ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσον οι ταμειακές ροές που προκύπτουν από το χρεωστικό χρηματοοικονομικό μέσο είναι SPPI. Προκειμένου να διαπιστωθεί ότι το δάνειο αποτελεί μια τυπική δανειακή σύμβαση και ότι η απόδοσή του δεν εξαρτάται από την απόδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή έργου, ο Όμιλος αξιολογεί εάν υπάρχει επαρκές περιθώριο για την απορρόφηση πιστωτικών ζημιών.

2.4.1.4 Συμμετοχικοί τίτλοι προσδιορισμένοι ως επιμετρούμενοι σε ΕΑΜΛΣΕ

Ο Όμιλος μπορεί να αποκτήσει μια επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο που δε διακρατείται για εμπορικούς σκοπούς ούτε αποτελεί ενδεχόμενο τίμημα που αναγνωρίζεται από τον αποκτώντα σε συνένωση επιχειρήσεων όπου έχει εφαρμογή το ΔΠΧΑ 3. Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος έχει την ευχέρεια να επιλέξει αμετάκλητα την απεικόνιση των μεταγενέστερων μεταβολών στην εύλογη αξία της επένδυσης, στα λοιπά συνολικά έσοδα, με εξαίρεση τους συμμετοχικούς τίτλους που δίνουν στον επενδυτή ουσιαστική επιρροή επί της επένδυσης, οι οποίοι αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με το ΔΛΠ 28 *Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες*.

Η επιλογή προσδιορισμού μιας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο σε ΕΑΜΛΣΕ γίνεται για κάθε χρηματοοικονομικό μέσο ξεχωριστά. Οι επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια δεν προσδιορίζονται ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ καθώς δεν πληρούν τον ορισμό της επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο βάσει του ΔΛΠ 32, κατά συνέπεια επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ.

2.4.2. Επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

2.4.2.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα σε αποσβεσμένο κόστος

Ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος εάν κατέχεται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ρών και οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνουν κυρίως τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία:

- Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες
- Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα
- Συμβάσεις αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων
- Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου
- Λοιπές απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
- Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

- Χρεωστικοί τίτλοι
- Λοιπές απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στα «λοιπά στοιχεία ενεργητικού»

Μετά την αρχική αναγνώριση, το χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου για την κατανομή και αναγνώριση των εσόδων από τόκους στο κονδύλι "τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα" της κατάστασης αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Το αποσβεσμένο κόστος είναι το ποσό στο οποίο επιμετρώνται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κατά την αρχική αναγνώριση, μείον τυχόν αποπληρωμές κεφαλαίου, συν ή μείον τη σωρευμένη απόσβεση τυχόν διαφοράς ανάμεσα στο εν λόγω αρχικό ποσό και το αντίστοιχο ποσό στη λήξη, με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, αναπροσαρμοσμένο για τυχόν προβλέψεις απομείωσης. Η λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης είναι το αποσβεσμένο κόστος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, πριν από την αναπροσαρμογή για τυχόν προβλέψεις απομείωσης. Το έσοδο από τόκους για τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν ταξινομηθεί στο Στάδιο 1 ή 2, υπολογίζεται βάσει της λογιστικής αξίας προ προβλέψεων απομείωσης. Όταν ένα χρεωστικό περιουσιακό στοιχείο γίνει απομειωμένο λόγω πιστωτικού κινδύνου (έχει ταξινομηθεί στο Στάδιο 3), το έσοδο από τόκους υπολογίζεται επί του αποσβεσμένου κόστους (δηλαδή βάσει της λογιστικής αξίας μετά από προβλέψεις απομείωσης).

Το πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί με ακρίβεια τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εισροές κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στην λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης του στοιχείου. Κατά τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου, ο Όμιλος εκτιμά τις αναμενόμενες ταμειακές ροές λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού μέσου (π.χ. προπληρωμή, παράταση, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και παρόμοια δικαιώματα). Στον υπολογισμό περιλαμβάνονται όλες οι αμοιβές και οι μονάδες επιτοκίου που καταβλήθηκαν ή εισπράχθηκαν μεταξύ των συμβαλλομένων που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου, το κόστος συναλλαγών καθώς και κάθε διαφορά υπέρ ή υπό το άρτιο. Οι αμοιβές που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου ενός χρηματοοικονομικού μέσου αντιμετωπίζονται λογιστικά ως προσαρμογή στο πραγματικό επιτόκιο.

Με εξαίρεση τα αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία απομειωμένης πιστωτικής αξίας (purchased or originated credit impaired – POCI), οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές («ΑΠΖ») δεν λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου. Για τα POCI χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιείται το πραγματικό επιτόκιο προσαρμοσμένο για τον πιστωτικό κίνδυνο στον υπολογισμό των εσόδων από τόκους, και αυτό είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, στο αποσβεσμένο κόστος αυτού. Ο Όμιλος συμπεριλαμβάνει τις αρχικές ΑΠΖ στις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου που είναι προσαρμοσμένο για τον πιστωτικό κίνδυνο των ως άνω στοιχείων.

2.4.2.2 Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ

Ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό μέσο επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ εάν κατέχεται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών και σε πώληση του μέσου αυτού, και οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI.

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώνται στην εύλογη αξία στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης (χωρίς αφαίρεση του κόστους πώλησης ή διάθεσης) και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη και ζημιές από την εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα, μετά από φόρους εισοδήματος, μέχρι την παύση αναγνώρισης των επενδύσεων αυτών (πώληση ή είσπραξη). Κατά την παύση αναγνώρισης, τα σωρευμένα κέρδη ή ζημιές που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα αναταξινομούνται από την καθαρή θέση στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου» ως προσαρμογή από αναταξινόμηση.

Για τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ, αναγνωρίζονται τα εξής στην κατάσταση αποτελεσμάτων:

- Προβλέψεις ΑΠΖ που αναγνωρίζονται στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».
- Συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές, που υπολογίζονται βάσει του αποσβεσμένου κόστους του μέσου, αναγνωρίζονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».
- Τα έσοδα από τόκους υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και αναγνωρίζονται στο κονδύλι «Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα».
- Τα κέρδη ή οι ζημιές από τροποποίηση αναγνωρίζονται στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

2.4.2.3 Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ επιμετρώνται στην εύλογη αξία, χωρίς να αφαιρούνται τα έξοδα πώλησης ή διάθεσης. Με εξαίρεση τα εισπραχθέντα μερίσματα, τα σχετικά κέρδη και ζημιές (συμπεριλαμβανομένης τυχόν σχετικής συναλλαγματικής διαφοράς), αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Τα ποσά που έχουν παρουσιαστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα δεν αναταξινομούνται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα, αν'αυτού το σωρευμένο κέρδος ή ζημιά μεταφέρεται εντός της καθαρής θέσης από το αποθεματικό λοιπών συνολικών εσόδων στα αποτελέσματα εις νέον.

Τα μερίσματα αναγνωρίζονται στα «Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα)» της κατάστασης αποτελεσμάτων όταν πληρούνται όλα τα παρακάτω κριτήρια:

- Έχει εδραιωθεί το δικαίωμα του Ομίλου να εισπράξει το μερίσμα
- Είναι πιθανό ότι τα οικονομικά οφέλη που συνδέονται με το μερίσμα θα εισρεύσουν στον Όμιλο
- Το ποσό του μερίσματος μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

- Το μέρισμα σαφώς δεν αντιπροσωπεύει ανάκτηση μέρους του κόστους της επένδυσης.

2.4.2.4 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που έχουν ταξινομηθεί σε ΕΑΜΑ, επιμετρώνται στην εύλογη αξία, χωρίς να αφαιρούνται τα έξοδα πώλησης ή διάθεσης. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από τον επαναπροσδιορισμό της εύλογης αξίας αναγνωρίζονται εξ' ολοκλήρου στην κατάσταση αποτελεσμάτων, στο κονδύλι «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι μεταβολές της εύλογης αξίας λόγω κινδύνου αγοράς μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, ενώ οι μεταβολές που οφείλονται στον πιστωτικό κίνδυνο του Ομίλου αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Το ποσό που παρουσιάζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα δεν μεταφέρεται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα, ακόμη και όταν η υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται και το σχετικό ποσό θεωρείται πραγματοποιηθέν. Τα σωρευμένα κέρδη ή οι ζημιές αναταξινομούνται εντός της καθαρής θέσης από το αποθεματικό λοιπών συνολικών εσόδων στα αποτελέσματα εις νέον.

2.4.3. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με νομικό τύπο χρέους

Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία των στοιχείων που επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ, συμπεριλαμβάνονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με σύμβαση αναγνώρισης και διακανονισμού χρέους, που επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ, αναγνωρίζονται έσοδα από τόκους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και αναγνωρίζονται στο κονδύλι «Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα». Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν συσταθεί μέσω δανειακής σύμβασης και οι συμβατικές ταμειακές ροές τους δεν είναι SPPI, επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ και ταξινομούνται στο κονδύλι «δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες». Οι χρεωστικοί τίτλοι που δεν πληρούν τα κριτήρια της αξιολόγησης SPPI επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ και ταξινομούνται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ».

2.4.4. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με νομικό τύπο παραγώγου

Όλα τα πραγματοποιηθέντα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/ζημιές από τις μεταβολές της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι παράγωγα βάσει της νομικής τους μορφής, αναγνωρίζονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν συσταθεί μέσω σύμβασης παραγώγου, αλλά δεν πληρούν τον λογιστικό ορισμό ενός παράγωγου χρηματοοικονομικού μέσου, επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ και ταξινομούνται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ».

2.4.5. Αναταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος αναταξινόμει όλα τα επηρεαζόμενα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μόνο όταν ο Όμιλος αλλάξει το

επιχειρηματικό μοντέλο που εφαρμόζει για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Η αναταξινόμηση εφαρμόζεται μελλοντικά από την ημερομηνία αναταξινόμησης, η οποία είναι η πρώτη ημέρα της πρώτης τριμηνιαίας περιόδου αναφοράς μετά την αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου.

Οι αλλαγές των επιχειρηματικών μοντέλων του Ομίλου είναι συνήθως αποτέλεσμα πολύ σημαντικών εξωτερικών ή εσωτερικών αλλαγών, που επηρεάζουν σημαντικά τις δραστηριότητες του Ομίλου.

Οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ, ή τυχόν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΑ, δεν μπορούν να αναταξινόμηθούν, καθώς η επιλογή προσδιορισμού τους σε ΕΑΜΛΣΕ ή ΕΑΜΑ αντίστοιχα, κατά την αρχική αναγνώριση, είναι αμετάκλητη.

2.4.6. Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές

Οι ΑΠΖ αναγνωρίζονται για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος, χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, απαιτήσεις από μισθώματα, συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης και συγκεκριμένες δανειακές δεσμεύσεις. Οι ΑΠΖ αντιπροσωπεύουν τη διαφορά ανάμεσα στις συμβατικές ταμειακές ροές και στις ταμειακές ροές που ο Όμιλος αναμένει να εισπράξει, προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο. Για τις δανειακές δεσμεύσεις και τις λοιπές πιστωτικές διευκολύνσεις για τις οποίες υπολογίζονται ΑΠΖ, οι αναμενόμενες υστερήσεις ταμειακών ροών καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές εκταμειώσεις.

2.4.6.1 Αναγνώριση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Κατά την αρχική αναγνώριση, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης για ΑΠΖ από γεγονότα αθέτησης που είναι πιθανό να επέλθουν εντός των επόμενων 12 μηνών (ΑΠΖ 12 μηνών), σταθμισμένης με τον κίνδυνο να γίνει αθέτηση. Τα μέσα της κατηγορίας αυτής αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 1. Για μέσα με υπολειπόμενη διάρκεια ζωής μικρότερη των 12 μηνών, οι ΑΠΖ υπολογίζονται για τη συντομότερη αυτή περίοδο.

Σε περίπτωση που ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης ΑΠΖ, που αντιπροσωπεύει υστερήσεις ταμειακών ροών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου που θα προέκυπταν από όλα τα πιθανά γεγονότα αθέτησης κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του εν λόγω χρηματοοικονομικού μέσου (ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου), σταθμισμένης με τον κίνδυνο να γίνει αθέτηση. Τα μέσα της κατηγορίας αυτής αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 2.

ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής αναγνωρίζονται πάντα για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, ούτως ώστε να θεωρούνται ότι είναι σε αθέτηση, ή αλλιώς απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου. Τα μέσα αυτά αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 3.

Τα POCI κατατάσσονται ως απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου. Ένα μέσο είναι POCI εάν έχει αγοραστεί με deep discount, που αντιπροσωπεύει τις πραγματοποιηθείσες πιστωτικές ζημιές ή εάν έχει χορηγηθεί σε αντισυμβαλλόμενο που βρίσκεται σε αθέτηση.

Για τα ΡΟCΙ, ο Όμιλος αναγνωρίζει τις δυσμενείς μεταβολές στις ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής από την αρχική τους αναγνώριση ως πρόβλεψη ζημίας, με αναγνώριση των μεταβολών στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τα ΡΟCΙ αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους με τα έσοδα από τόκους να αναγνωρίζονται μεταγενέστερα βάσει του πραγματικού επιτοκίου προσαρμοσμένου στον πιστωτικό κίνδυνο. Τα ΡΟCΙ μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν νέα χρηματοοικονομικά μέσα που αναγνωρίζονται μετά από ουσιαστική τροποποίηση και παραμένουν σε ξεχωριστή κατηγορία μέχρι τη λήξη. Τυχόν ευνοϊκές μεταβολές για τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία αποτελούν κέρδη από αντιλογισμό απομείωσης, ακόμη και αν οι αναμενόμενες ταμειακές ροές που προκύπτουν υπερβαίνουν τις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά την αρχική τους αναγνώριση.

Ο Όμιλος δεν εφαρμόζει την πρακτική διευκόλυνση χαμηλού πιστωτικού κινδύνου, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η αναγνώριση ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής για τις απαιτήσεις από μισθώματα, ανεξάρτητα από το εάν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου. Αντ'αυτού, ακολουθείται η τυπική μεθοδολογία υπολογισμού ΑΠΖ για όλες αυτές τις απαιτήσεις.

Οι ΑΠΖ αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων με αντίστοιχη αναγνώριση της πρόβλεψης ΑΠΖ στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ως μείωση της λογιστικής αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος. Για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, η λογιστική τους αξία δε μειώνεται, αλλά αναγνωρίζεται πρόβλεψη ΑΠΖ στα λοιπά συνολικά έσοδα. Αναφορικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός ισολογισμού, η πρόβλεψη ΑΠΖ παρουσιάζεται ως πρόβλεψη στις «λοιπές υποχρεώσεις». Οι ΑΠΖ αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στις «προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

2.4.6.2 Διαγραφές

Διαγραφή διενεργείται όταν ο Όμιλος δεν έχει εύλογη προσδοκία να ανακτήσει το σύνολο ή μέρος του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Οι διαγραφές μειώνουν το ποσό του κεφαλαίου μιας απαίτησης και αναγνωρίζονται έναντι προβλέψεων για πιστωτικές ζημιές που έχουν σχηματιστεί προγενέστερα. Οι ανακτήσεις, εν όλω ή εν μέρει, ποσών που έχουν προηγουμένως διαγραφεί καταχωρούνται γενικά σε πίστωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων «προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων». Οι διαγραφές και οι μερικές διαγραφές αντιπροσωπεύουν γεγονότα παύσης αναγνώρισης ή μερικής παύσης αναγνώρισης.

2.4.6.3 Ορισμός Αθέτησης

Ο Όμιλος έχει εναρμονίσει τον ορισμό της αθέτησης για λογιστικούς σκοπούς με τον ορισμό των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (Non Performing Exposures – NPE) για εποπτικούς σκοπούς, όπως αυτός ορίζεται από τα Εκτελεστικά Τεχνικά Πρότυπα της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (European Banking Authority – EBA) αναφορικά με τα μη εξυπηρετούμενα και υπό Ρύθμιση ανοίγματα, όπως υιοθετήθηκαν από τον Εκτελεστικό Κανονισμό της ΕΕ 2015/227 της 9ης Ιανουαρίου 2015, που τροποποιεί τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής για τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά στην υποβολή εποπτικών αναφορών από τα ιδρύματα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («EBA ITS»). Ο ορισμός της αθέτησης για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς είναι

εναρμονισμένος με αυτόν που χρησιμοποιείται για σκοπούς εσωτερικής διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου.

Ένας χρεωστικός τίτλος θεωρείται απομειωμένος και κατατάσσεται στο Στάδιο 3, όταν ο εκδότης έχει καθυστερήσει τουλάχιστον μία πληρωμή κεφαλαίου ή τόκων, βάσει των συμβατικών όρων του τίτλου, ανεξάρτητα από τις ημέρες καθυστέρησης. Επιπλέον, ένας χρεωστικός τίτλος θεωρείται απομειωμένος εάν υπάρχει τουλάχιστον μία εξωτερική αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης του τίτλου ή του εκδότη, που αντιστοιχεί σε Χρεοκοπία (Default) ή Επιλεκτική Χρεοκοπία (Selective Default).

2.4.6.4 Επιμέτρηση ΑΠΖ

Ο Όμιλος αξιολογεί σε μακροπρόθεσμη βάση τις ΑΠΖ που αφορούν σε όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απομείωση βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος αναγνωρίζει πρόβλεψη ΑΠΖ για τις ζημιές αυτές σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Η επιμέτρηση των ΑΠΖ αντιπροσωπεύει:

- Ένα αμερόληπτα καθορισμένο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό, το οποίο καθορίζεται μέσω της αξιολόγησης ενός εύρους πιθανών εκβάσεων. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τρία μακροοικονομικά σενάρια και εκτιμά τις ΑΠΖ που θα προέκυπταν σε κάθε ένα από αυτά. Σε κάθε σενάριο αντιστοιχίζεται ένας συντελεστής στάθμισης, έτσι ώστε οι σταθμισμένες πιθανότητες και των τριών σεναρίων να ισοδυναμούν με τη μονάδα. Η κατανομή των πιθανών ΑΠΖ ενδέχεται να μην είναι γραμμική, συνεπώς πραγματοποιούνται τρεις ξεχωριστοί υπολογισμοί, όπου οι σχετικές ΑΠΖ πολλαπλασιάζονται με το συντελεστή στάθμισης που αντιστοιχεί σε κάθε σενάριο. Το άθροισμα των τριών σταθμισμένων υπολογισμών ΑΠΖ αντιπροσωπεύει τις σταθμισμένες βάσει πιθανοτήτων ΑΠΖ.
- Τη διαχρονική αξία του χρήματος.
- Λογικές και βάσιμες πληροφορίες, οι οποίες είναι διαθέσιμες χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια κατά την ημερομηνία αναφοράς και αφορούν παρελθόντα γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών.

Για τους σκοπούς επιμέτρησης των ΑΠΖ, η εκτίμηση των αναμενόμενων υστερήσεων ταμειακών ροών αντανακλά τις εισπράξεις που αναμένονται από τη ρευστοποίηση τυχόν εξασφαλίσεων και λοιπών τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου, που αποτελούν μέρος των συμβατικών όρων και δεν αναγνωρίζονται ξεχωριστά από τον Όμιλο. Η εκτίμηση των αναμενόμενων υστερήσεων ταμειακών ροών για ένα εξασφαλισμένο δανειακό άνοιγμα αντανακλά τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν σχετικά με το ποσό και το χρονοδιάγραμμα των ταμειακών ροών που αναμένονται από την κατάσχεση της εξασφάλισης, μείον το κόστος απόκτησης και πώλησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν είναι πιθανή η κατάσχεση.

Οι υπολογισμοί ΑΠΖ βασίζονται στις ακόλουθες παραμέτρους:

- **Άνοιγμα σε αθέτηση (Exposure at Default - EAD):** Εκτίμηση του ανοίγματος σε μελλοντική ημερομηνία αθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες μεταβολές του ανοίγματος μετά την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των αποπληρωμών του κεφαλαίου και των τόκων, καθώς και των αναμενόμενων εκταμειύσεων επί δανειακών δεσμεύσεων.
- **Συντελεστής μετατροπής εκτός ισολογισμού στοιχείων σε άνοιγμα (Credit Conversion Factor - CCF):** Ο συντελεστής

αυτός μετατρέπει το ποσό μιας πιστωτικής διευκόλυνσης καθώς και άλλων στοιχείων εκτός ισολογισμού σε EAD.

- **Πιθανότητα αθέτησης (Probability of Default - PD):** Αντιπροσωπεύει την πιθανότητα ο πιστούχος/εκδότης να αθετήσει την χρηματοοικονομική υποχρέωσή του, η οποία αξιολογείται βάσει των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν κατά την ημερομηνία αναφοράς, προσαρμοσμένη να λαμβάνει υπόψη εκτιμήσεις για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες που ενδέχεται να επηρεάσουν τον κίνδυνο αθέτησης για τους επόμενους 12 μήνες για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Σταδίου 1, ή για την υπόλοιπη διάρκεια ζωής της υποχρέωσης, για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία των Σταδίων 2 και 3.
- **Ζημία σε περίπτωση αθέτησης (Loss given default - LGD):** Αντιπροσωπεύει την εκτίμηση του Ομίλου για την έκταση της ζημίας από ανοίγματα που βρίσκονται σε αθέτηση. Το LGD διαφέρει ανάλογα με τον τύπο του αντισυμβαλλομένου, το είδος και την εξοφλητική προτεραιότητα της απαίτησης καθώς και τη διαθεσιμότητα εξασφάλισης ή άλλων τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου που περιορίζουν την έκθεση της Τράπεζας. Ο προσδιορισμός του LDG λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες ταμειακές ροές από τις εξασφαλίσεις και στοιχεία πιστωτικών βελτιώσεων εφόσον υπάρχουν, ή τις αναμενόμενες εισπράξεις/αποπληρωμές από διαδικασίες πτώχευσης για μη εξασφαλισμένες απαιτήσεις, την χρονική περίοδο μέχρι την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων καθώς και την προτεραιότητα εξόφλησης των απαιτήσεων. Το LGD εκφράζεται ως ποσοστό ζημίας ανά μονάδα ανοίγματος σε αθέτηση.
- **Επιτόκιο προεξόφλησης:** Ο τεκμαρτός συντελεστής προεξόφλησης βάσει του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μια προσέγγιση αυτού.

Το PD και το LGD καθορίζονται για τρία διαφορετικά σενάρια ενώ η προβολή για το EAD στο μέλλον καθορίζεται ανεξάρτητα από τα σενάρια.

Οι ΑΠΖ καθορίζονται από την προβολή των PD, LGD και EAD στο μέλλον, ανά χρονική περίοδο που μεσολαβεί μεταξύ των ημερομηνιών ταμειακών ροών για κάθε άνοιγμα ή σύνολο ανοιγμάτων που έχουν ομαδοποιηθεί, ξεχωριστά. Αυτά τα τρία στοιχεία πολλαπλασιάζονται μεταξύ τους και προσαρμόζονται για την πιθανότητα επιβίωσης, εάν απαιτείται. Με αυτόν τον τρόπο υπολογίζονται οι ΑΠΖ για κάθε μελλοντική περίοδο, οι οποίες στη συνέχεια προεξοφλούνται στην ημερομηνία αναφοράς και αθροίζονται.

2.4.6.5 Εκτιμήσεις μελλοντικών οικονομικών συνθηκών

Οι πληροφορίες σχετικά με το μέλλον (Forward Looking Information – FLI) ενσωματώνονται στην επιμέτρηση των ΑΠΖ για δάνεια και χρεωστικούς τίτλους που αξιολογούνται συλλογικά, μέσω των μοντέλων PD και LGD. Οι αναμενόμενες ανακτήσεις (μέσω ταμειακών ροών ή ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων) που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ΑΠΖ των επιχειρηματικών δανείων που αξιολογούνται εξατομικευμένα, λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες σχετικά με το μέλλον βάσει των εκτιμήσεων της Τράπεζας για την εξέλιξη των σχετικών μακροοικονομικών παραγόντων.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τρία μακροοικονομικά σενάρια (βασικό, αισιόδοξο, απαισιόδοξο), τα οποία καθορίζονται από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Τράπεζας. Τα

μακροοικονομικά σενάρια που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ είναι τα ίδια με εκείνα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.

Οι βασικές μακροοικονομικές μεταβλητές που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο και επηρεάζουν το επίπεδο των ΑΠΖ είναι οι παρακάτω:

- Ρυθμός αύξησης ΑΕΠ
- Τιμές ακινήτων
- Ποσοστό ανεργίας

2.4.6.6 Σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θεωρείται μη απομειωμένο όταν δεν πληρείται ο ορισμός για ταξινόμηση στο Στάδιο 3. Το άνοιγμα ταξινομείται στο Στάδιο 2 όταν έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική του αναγνώριση, αλλιώς ταξινομείται στο Στάδιο 1.

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσον ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, συγκρίνοντας τον κίνδυνο αθέτησης που παρατηρείται καθ' όλη την υπολειπόμενη αναμενόμενη διάρκεια ζωής του ανοίγματος με τον αναμενόμενο κίνδυνο αθέτησης που προσδιορίστηκε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης.

Η διαδικασία του Ομίλου για την παραπάνω αξιολόγηση αποτελείται κυρίως από τρεις συνιστώσες:

- Ποσοτικά κριτήρια, που αφορούν στην ποσοτική σύγκριση της πιθανότητας αθέτησης ή της πιστοληπτικής διαβάθμισης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη ένδειξη πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση,
- Ποιοτικά κριτήρια, δηλ. όλα τα ρυθμισμένα εξυπηρετούμενα ανοίγματα (Forborne Performing Exposures - FPE) σύμφωνα με τα EBA ITS, και
- Δείκτης «ασφαλείας». Ο Όμιλος εφαρμόζει σε όλα τα δανειακά ανοίγματα το τεκμήριο που θέτει το ΔΠΧΑ 9, σύμφωνα με το οποίο ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση όταν οι συμβατικές πληρωμές εμφανίζουν καθυστέρηση για διάστημα άνω των 30 ημερών.

Τα πρώτα δύο κριτήρια αναλύονται παρακάτω ανά είδος ανοίγματος:

α. Επιχειρηματικά δανειακά ανοίγματα

Ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσο υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βάσει των μεταβολών στην εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του πιστούχου από την αρχική αναγνώριση.

β. Δανειακά ανοίγματα λιανικής τραπεζικής

Η ταξινόμηση σε στάδια πραγματοποιείται βάσει της σύγκρισης της σταθμισμένης ανά σενάριο πιθανότητας αθέτησης καθ' όλη τη διάρκεια ζωής από την αξιολόγηση κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση σε σχέση με την πιθανότητα αθέτησης καθ' όλη τη διάρκεια ζωής σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, για την υπολειπόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Η πιθανότητα αθέτησης καθ' όλη τη

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

διάρκεια ζωής κατά την αρχική αναγνώριση μειώνεται με την πάροδο του χρόνου, καθώς το δάνειο πλησιάζει στη λήξη του.

γ. Χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Όλοι οι χρεωστικοί τίτλοι και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αξιολογούνται σε εξατομικευμένη βάση για αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, βάσει αξιολογήσεων πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκους αξιολόγησης. Αν μια αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκο αξιολόγησης είναι διαθέσιμη για έναν χρεωστικό τίτλο, τότε η αξιολόγηση για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου πραγματοποιείται βάσει αυτής, αντί για την αξιολόγηση του εκδότη, ούτως ώστε να ληφθούν υπόψη τυχόν πιστωτικά χαρακτηριστικά που αφορούν στο εν λόγω μέσο. Όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, όπως διαπραγματευτικές τοποθετήσεις, συμβάσεις αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων και χρεωστικοί τίτλοι χωρίς αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκο αξιολόγησης, αξιολογούνται για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βάσει της πιστοληπτικής διαβάθμισης του αντισυμβαλλομένου ή του εκδότη. Οποιοδήποτε από τα προαναφερθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχει αξιολογηθεί ως “investment grade” κατά την ημερομηνία αναφοράς, θεωρείται ότι εμπεριέχει χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο και ταξινομείται στο Στάδιο 1 χωρίς περαιτέρω ανάλυση. Ο Όμιλος εφαρμόζει την πρακτική διευκόλυνση χαμηλού πιστωτικού κινδύνου μόνο σε χρεωστικούς τίτλους και χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

δ. Μεταφορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από το Στάδιο 2 στο Στάδιο 1

Τα δανειακά ανοίγματα, οι χρεωστικοί τίτλοι, και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων μεταφέρονται πίσω στο Στάδιο 1 όταν παύουν να πληρούνται τα κριτήρια για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου.

2.5 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Κατά τη σύνταξη των ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, οι σημαντικές εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές που διενεργήθηκαν από την Διοίκηση σε σχέση με την εφαρμογή των λογιστικών αρχών του Ομίλου και τις κύριες πηγές αβεβαιότητας εκτιμήσεων ήταν παρόμοιες με αυτές που εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017. Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018 απαίτησε την εφαρμογή σημαντικών παραδοχών και οδήγησε σε επιπρόσθετες σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις, οι οποίες περιγράφονται παρακάτω.

2.5.1. Αξιολόγηση των συμβατικών ταμειακών ρών στα πλαίσια του SPPI

Έλλειψη δικαιώματος αναγωγής

Ο Όμιλος εφαρμόζει εκτιμήσεις όταν αξιολογεί αν η έλλειψη δικαιώματος αναγωγής επηρεάζει σημαντικά τις μελλοντικές

ταμειακές ροές. Προκειμένου να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η δανειακή απαίτηση συνιστά μια τυπική δανειακή σύμβαση και η απόδοση του δανείου δεν επηρεάζεται από την απόδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή έργου, ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχει επαρκές περιθώριο για την απορρόφηση πιστωτικών ζημιών συγκρίνοντας κυρίως την τιμή δεικτών απόδοσης περιουσιακών στοιχείων (π.χ. δείκτης δανείου προς αξία εξασφάλισης - loan to value, μέσος δείκτης κάλυψης εξυπηρέτησης χρέους - average debt servicing coverage ratio) σε σχέση με προκαθορισμένα όρια.

2.5.2. Αβεβαιότητα επιμέτρησης κατά τον προσδιορισμό παραμέτρων ΑΠΖ

Ο υπολογισμός των ΑΠΖ απαιτεί από τη Διοίκηση εφαρμογή σημαντικών εκτιμήσεων και παραδοχών που εμπεριέχουν υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας κατά τη χρονική στιγμή προσδιορισμού τους. Αλλαγές στις εκτιμήσεις και παραδοχές αυτές έχουν ως αποτέλεσμα να μεταβάλλεται σημαντικά η αξία καθώς και η χρονική στιγμή αναγνώρισης των ΑΠΖ. Οι πιο σημαντικές πηγές αβεβαιότητας επιμέτρησης αφορούν στις παρακάτω παραμέτρους ΑΠΖ:

2.5.2.1 Προσδιορισμός σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου

Ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσον έχει προκύψει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αρχική αναγνώριση βάσει ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων, τα οποία περιλαμβάνουν σημαντικές εκτιμήσεις της Διοίκησης. Επιπρόσθετες πληροφορίες για τα κριτήρια αυτά περιλαμβάνονται στη Σημείωση 2.4.6.6. Αυστηρότερα κριτήρια θα μπορούσαν να αυξήσουν σημαντικά τον αριθμό των χρηματοοικονομικών μέσων που ταξινομούνται στο Στάδιο 2. Όλα τα κριτήρια ταξινόμησης καθώς και τα σχετικά όρια που καθορίζονται βάσει πληροφοριών σχετικά με το μέλλον υπόκεινται σε επικύρωση από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας. Οι μεταβολές των κριτηρίων ταξινόμησης εγκρίνονται από την Εκτελεστική Επιτροπή και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου.

2.5.2.2 Εγγενής κίνδυνος υποδείγματος στα μοντέλα του ΔΠΧΑ 9

Η συμμόρφωση με το μοντέλο απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 απαιτεί την εφαρμογή πληθώρας υποδειγμάτων. Η πολυπλοκότητα των υποδειγμάτων αυτών, καθώς και ο βαθμός εξάρτησής τους από παραμέτρους που εκτιμώνται μέσω λοιπών υποδειγμάτων είναι υψηλού επιπέδου, συνεπώς, τυχόν αλλαγές στις παραμέτρους και στα δεδομένα (π.χ. εσωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, βαθμολογίες συμπεριφοράς κλπ.), καθώς και νέα ή αναθεωρημένα υποδείγματα ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά τις ΑΠΖ. Τα υποδείγματα επικυρώνονται από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας, σύμφωνα με το Πλαίσιο Επικύρωσης Υποδειγμάτων του Ομίλου.

2.5.2.3 Πληροφορίες σχετικά με το μέλλον

Οι πληροφορίες σχετικά με το μέλλον ενσωματώνονται στην επιμέτρηση ΑΠΖ των συλλογικά αξιολογηθέντων δανείων και χρεωστικών τίτλων μέσω των υποδειγμάτων PD και LGD. Οι εκτιμώμενες ανακτήσεις (με τη μορφή ταμειακών ρών ή ρευστοποίησης καλυμμάτων) που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό ΑΠΖ για τα ανοίγματα επιχειρηματικών δανείων μέσω εξατομικευμένης αξιολόγησης, λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες σχετικά με το μέλλον βάσει των προβλέψεων της Τράπεζας για τους σχετικούς μακροοικονομικούς παράγοντες. Η Διοίκηση επιλέγει σενάρια σχετικά με το μέλλον και κρίνει την καταλληλότητα των αντίστοιχων συντελεστών στάθμισης που

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

πρέπει να εφαρμοστούν. Κάθε ένα από τα σενάρια βασίζεται στις υποθέσεις της Διοίκησης σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες με τη μορφή μακροοικονομικών, αγοραίων καθώς και άλλων παραγόντων. Ενδεχόμενες αλλαγές στα σενάρια και στους

συντελεστές στάθμισης, στις σχετικές μακροοικονομικές μεταβλητές καθώς και στις παραδοχές που έγιναν στο πλαίσιο αυτών των μεταβλητών για τον χρονικό ορίζοντα πρόβλεψης, θα είχαν σημαντική επίδραση στις ΑΠΖ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Τομείς δραστηριότητας

Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει τους ακόλουθους επιχειρηματικούς τομείς:

Λιανικής τραπεζικής

Η λιανική τραπεζική περιλαμβάνει όλους τους ιδιώτες καταναλωτές, τους επαγγελματίες, τις μικρομεσαίες και τις μικρές επιχειρήσεις (με ετήσιο τζίρο μέχρι €2,5 εκατ.) εκτός των πιστοδοτήσεων που μεταφέρθηκαν στη μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης. Η Τράπεζα, μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων που διαθέτει, προσφέρει στους πελάτες της λιανικής τραπεζικής ευρύ φάσμα δανειακών, καταθετικών και επενδυτικών προϊόντων, καθώς επίσης και άλλα παραδοσιακά προϊόντα και υπηρεσίες.

Επιχειρηματικής και Επενδυτικής τραπεζικής

Ο τομέας της επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής περιλαμβάνει τις πιστοδοτήσεις όλων των μεγάλων και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων και τη χρηματοδότηση της ναυτιλίας εκτός των πιστοδοτήσεων που μεταφέρθηκαν στη μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης και την επενδυτική τραπεζική. Ο Όμιλος προσφέρει στους πελάτες επιχειρηματικής τραπεζικής ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών, που περιλαμβάνουν την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών χρηματοοικονομικής και επενδυτικής φύσης, τη διαχείριση καταθέσεων, τη χορήγηση δανείων (σε ευρώ και σε ξένα νομίσματα), υπηρεσίες συναλλάγματος και την υποστήριξη εμπορικών δραστηριοτήτων.

Μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης

Προκειμένου (α) να διαχειριστεί αποτελεσματικότερα τα δάνεια σε καθυστέρηση, τα μη εξυπηρετούμενα και τα καταγγεμένα δάνεια και (β) να υπάρξει πλήρης συμμόρφωση με την Πράξη 42/30.5.2014 και Πράξη 47/9.2.2015 της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ και τον Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών (άρθρο 1 παρ.2 του ν. 4224/2013), η Τράπεζα συνέστησε ειδική επιχειρησιακή μονάδα εταιρικών πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης στην οποία μεταφέρθηκε το αντίστοιχο χαρτοφυλάκιο.

Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας

Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει τη διαχείριση διαθεσίμων και χαρτοφυλακίου ιδιωτών, τη διαχείριση περιουσίας (αμοιβαία κεφάλαια και αμοιβαία κεφάλαια κλειστού τύπου), υπηρεσίες

θεματοφυλακής, υπηρεσίες private equity καθώς και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσετείας.

Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων

Ο Όμιλος προσφέρει ευρύ φάσμα ασφαλιστικών προϊόντων μέσω της θυγατρικής Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» («ΑΕΕΓΑ») και άλλων θυγατρικών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Από την 30 Ιουνίου 2017, η ΑΕΕΓΑ ταξινομήθηκε στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες.

Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων

Οι διεθνείς τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου, περιλαμβάνουν ευρύ φάσμα παραδοσιακών τραπεζικών υπηρεσιών, όπως χορήγηση λιανικών και εμπορικών πιστώσεων, τη χρηματοδότηση εμπορίου, τις υπηρεσίες συναλλάγματος και ανάληψης καταθέσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος προσφέρει υπηρεσίες χρηματοδότησης της ναυτιλίας, επενδυτικής τραπεζικής και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσετείας, μέσω του δικτύου καταστημάτων και θυγατρικών που διαθέτει στο εξωτερικό. Κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2018, οι εταιρείες The South African Bank of Athens Ltd («S.A.B.A.»), Banka Romaneasca S.A. («Romaneasca»), ταξινομήθηκαν στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες. Κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2017, οι εταιρείες S.A.B.A., Romaneasca, Vojvodjanska Banka a.d. Novi Sad («Vojvodjanska»), NBG Leasing d.o.o. Belgrade («NBG Leasing doo») και NBG Albania είχαν ταξινομηθεί στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες. Την 31 Δεκεμβρίου 2017, μόνο οι εταιρείες S.A.B.A., Romaneasca, και NBG Albania ταξινομήθηκαν ως διακοπείσες δραστηριότητες λόγω της πώλησης των Vojvodjanska και NBG Leasing doo, την 1 Δεκεμβρίου 2017.

Λοιπών δραστηριοτήτων

Περιλαμβάνουν τη διαχείριση ακίνητης περιουσίας, τις ξενοδοχειακές και αποθηκευτικές δραστηριότητες καθώς επίσης και τα μη κατανεμημένα έσοδα και δαπάνες του Ομίλου (έξοδα από τόκους δανείων μειωμένης εξασφάλισης, δάνεια προς το προσωπικό κ.λπ.) και συναλλαγές μεταξύ τομέων.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 30.09.2018	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Πιστοδοτήσεις ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλι- στικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	295	303	88	23	-	62	67	838
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	87	59	3	14	-	17	1	181
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	4	(21)	(12)	43	-	4	(1)	17
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	386	341	79	80	-	83	67	1.036
Άμεσες δαπάνες	(325)	(29)	(11)	(25)	-	(55)	(12)	(457)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽¹⁾	(270)	10	(113)	14	-	(6)	(179)	(544)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων Φόροι	(209)	322	(45)	69	-	22	(124)	35 (27)
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								8 (27)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								
Κέρδη/(ζημιές) από διακοπείσες δραστηριότητες					52	3		55
Κέρδη αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας								36

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων και λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 30.09.2017	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Πιστοδοτήσεις ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλι- στικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	389	389	92	128	-	70	118	1.186
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	68	66	4	20	-	17	(1)	174
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	14	(31)	(10)	(120)	-	-	(7)	(154)
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	471	424	86	28	-	87	110	1.206
Άμεσες δαπάνες	(327)	(29)	(9)	(26)	-	(55)	(4)	(450)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽¹⁾	(395)	(60)	(162)	(9)	-	(8)	(203)	(837)
Αναλογία κερδών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	-	-	-	-	1	1
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων Φόροι	(251)	335	(85)	(7)	-	24	(96)	(80) (23)
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								(103) (26)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								
Κέρδη / (ζημιές) αναλογούσες σε μετόχους της Τράπεζας					51	(100)		(49)
Ζημιές αναλογούσες στους μετόχους της Τράπεζας								(178)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων και λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Πιστοδοτήσεις ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλι- στικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Ενεργητικό ανά τομέα την 30 Σεπτεμβρίου 2018								
Ενεργητικό	15.768	10.787	1.769	5.579	-	3.001	16.175	53.079
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους								5.302
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	3.225	1.547	-	4.772
Σύνολο ενεργητικού								63.153
Παθητικό ανά τομέα την 30 Σεπτεμβρίου 2018								
Παθητικό	33.650	2.540	182	8.610	-	2.830	6.220	54.032
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους								13
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	2.358	1.029	-	3.387
Σύνολο παθητικού								57.432
Ενεργητικό ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2017								
Ενεργητικό	17.468	10.813	2.158	8.697	-	3.023	12.262	54.421
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	-	5.337
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	3.150	1.860	-	5.010
Σύνολο ενεργητικού								64.768
Παθητικό ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2017								
Παθητικό	32.794	2.966	156	8.217	-	2.803	6.914	53.850
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	-	16
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	2.327	1.196	-	3.523
Σύνολο παθητικού								57.389

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος	
	30.09.2018	30.09.2017
α. Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	239	588
Χρεωστικοί τίτλοι	(24)	-
Μετοχικοί Τίτλοι	-	1
	215	589
β. Λοιπές προβλέψεις και προβλέψεις απομείωσης		
Απομείωση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, λογισμικού και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων και λοιπών στοιχείων ενεργητικού	(4)	5
Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις και λοιπές προβλέψεις	37	(1)
	33	4
Σύνολο	248	593

Τα έξοδα αναδιοργάνωσης ποσού €40 εκατ. αφορούν στο εκτιμώμενο κόστος του προγράμματος εθελούσιας εξόδου, το οποίο ενεργοποιήθηκε το 2018.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Φόροι

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος	
	30.09.2018	30.09.2017
Φόροι περιόδου	(24)	(22)
Αναβαλλόμενοι φόροι	(3)	(1)
Φόροι	(27)	(23)

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος της Τράπεζας για τις χρήσεις 2018 και 2017 ανέρχεται σε 29%.

Με βάση τις διατάξεις του Ν. 4387/2016, ο παρακρατούμενος φόρος επί των μερισμάτων που διανέμονται από την 1^η Ιανουαρίου 2017 και μετά, αυξήθηκε από 10% σε 15%.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, παρουσιάζονται στη Σημείωση 20.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή

	Όμιλος	
	30.09.2018	30.09.2017
Κέρδη/(ζημίες) αναλογούσες στους μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(19)	(129)
Κέρδη/(ζημίες) αναλογούσες στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(19)	(129)
Κέρδη/(ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες	55	(49)
Κέρδη/(ζημίες) αναλογούσες στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	36	(178)
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών για βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	914.551.736	914.545.623
Κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(0,02)	(0,14)
Κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	0,04	(0,19)

Την 26η Ιουλίου 2018 εγκρίθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας η (i) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 0,90 Ευρώ λόγω κεφαλαιοποίησης ισόποσου μέρους του ειδικού αποθεματικού της Τράπεζας σύμφωνα με το Άρθρο 4.4α του Κ.Ν. 2190/1920, και (ii) αύξηση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετά ψήφου μετοχής της Τράπεζας από 0,30 Ευρώ σε 3,00 Ευρώ και μείωση του συνολικού αριθμού αυτών από 9.147.151.527 σε 914.715.153 νέες κοινές

ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές με συνένωση των εν λόγω μετοχών (reverse split) σε αναλογία δέκα (10) παλαιών κοινών μετοχών της Τράπεζας έναντι μίας (1) νέας κοινής μετοχής της Τράπεζας. Συνεπεία της απόφασης αυτής, ο μέσος σταθμικός αριθμός των μετοχών αναπροσαρμόστηκε σε όλες τις περιόδους αναφοράς προκειμένου να απεικονιστεί το reverse split στον υπολογισμό του δείκτη «Κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή».

24

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2018 συμπεριλαμβάνουν ποσό €3.391 εκατ. για την σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίων με το Ελληνικό Δημόσιο και ποσό €47 εκατ. για χρεωστικούς τίτλους υποχρεωτικά

ταξινομημένους στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ΕΑΜΑ λόγω ότι αποτυγχάνουν στην «Αξιολόγηση SPPI» (βλ. Σημειώσεις 8 και 22).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

	Όμιλος	
	30.09.2018	31.12.2017
Στεγαστικά δάνεια	16.097	16.491
Καταναλωτικά δάνεια	3.189	3.686
Πιστωτικές κάρτες	661	829
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	3.117	3.572
Λιανική τραπεζική	23.064	24.578
Χορηγήσεις σε επιχειρήσεις και δημόσιο	17.027	23.602
Σύνολο προ πρόβλεψης απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	40.091	48.180
Μείον: Πρόβλεψη απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(9.950)	(10.239)
Σύνολο	30.141	37.941

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, οι χορηγήσεις σε επιχειρήσεις και Δημόσιο, για τον Όμιλο, περιελάμβαναν δάνειο στην Ελληνική

Δημοκρατία ύψους €5.873 εκατ. Η σύμβαση με την Ελληνική Δημοκρατία που αφορά στο ανωτέρω δάνειο, περιελάμβανε και

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

ένα ενσωματωμένο παράγωγο παθητικού με εύλογη αξία €1.871 εκατ., το οποίο είχε διαχωριστεί με βάση το ΔΛΠ 39 και Με την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018, ολόκληρη η σύμβαση δεν πληρούσε τα κριτήρια της αξιολόγησης SPPI, ταξινομήθηκε υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ και καταχωρήθηκε στα «χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην ΕΑΜΑ» (βλ. Σημείωση 22).

Την 2 Ιουλίου 2018 η Τράπεζα ολοκλήρωσε τη διάθεση χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων μη εξασφαλισμένων

απεικονιζόταν ως ξεχωριστό παράγωγο.

δανείων λιανικής και μικρών επιχειρήσεων στην Ελλάδα, με ανεξόφλητο κεφάλαιο ύψους €2,0 δισ. περίπου. Η λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης και η πρόβλεψη ΑΠΖ των εν λόγω δανείων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 αναλύονται ανά χαρτοφυλάκιο στον παρακάτω πίνακα:

Πώληση μη εξυπηρετούμενων δανείων-Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2017	Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις
Καταναλωτικά δάνεια	459	426	33
Πιστωτικές κάρτες	122	113	10
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	331	316	15
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	913	855	58

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών -Όμιλος 30 Σεπτεμβρίου 2018

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος				
Στεγαστικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	3.254	5.653	7.190	16.097
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(37)	(291)	(2.657)	(2.985)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	3.217	5.362	4.533	13.112
Καταναλωτικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	1.299	485	1.405	3.189
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(17)	(93)	(1.178)	(1.288)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	1.282	392	227	1.901
Πιστωτικές κάρτες				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	489	13	159	661
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(4)	(1)	(164)	(169)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	485	12	(5)	492
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	407	642	2.068	3.117
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(4)	(75)	(1.520)	(1.599)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	403	567	548	1.518
Επιχειρηματική Τραπεζική & Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	9.918	1.041	5.916	16.875
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(86)	(71)	(3.752)	(3.909)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	9.832	970	2.164	12.966
Σύνολο δάνειων και απαιτήσεων κατά πελατών επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	15.367	7.834	16.738	39.939
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(148)	(531)	(9.271)	(9.950)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	15.219	7.303	7.467	29.989
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ταξινομημένα υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ				152
Σύνολο δάνειων και απαιτήσεων κατά πελατών				30.141

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Μεταβολή στην πρόβλεψη απομείωσης ΑΠΖ-Όμιλος

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο πρόβλεψης ΑΠΖ
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	131	528	10,476	11,135
Μεταφορές μεταξύ των Σταδίων (καθαρές)	11	173	(184)	-
Διαγραφές και πωλήσεις απαιτήσεων	-	-	(1,381)	(1,381)
Ανακτήσεις προβλέψεων απομείωσης από διαγραφές	-	-	20	20
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης	-	-	(61)	(61)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου	6	(173)	406	239
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	3	(5)	(2)
Υπόλοιπο 30 Σεπτεμβρίου 2018	148	531	9,271	9,950

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση την 30 Σεπτεμβρίου 2018 και την 31 Δεκεμβρίου 2017 περιλαμβάνουν τις Εταιρείες: S.A.B.A., Banca Romaneasca και ΑΕΕΓΑ. Τα κέρδη και οι ζημίες από τις διακοπείσες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 30 Σεπτεμβρίου 2018 περιλαμβάνουν, τις Εταιρείες: S.A.B.A., Banca Romaneasca, ΑΕΕΓΑ, και NBG Albania. Οι ζημίες από διακοπείσες δραστηριότητες της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνουν τις S.A.B.A., UBB και Interlease, (οι οποίες ταξινομήθηκαν ως διακοπείσες δραστηριότητες τον Δεκέμβριο του 2016), Banca Romaneasca, ΑΕΕΓΑ, Vojvodjanska και NBG Leasing doo (οι οποίες ταξινομήθηκαν ως διακοπείσες δραστηριότητες τον Ιούνιο του 2017) και αναμορφώθηκαν επίσης με τα αποτελέσματα της NBG Albania (η οποία ταξινομήθηκε ως διακοπείσες δραστηριότητες τον Δεκέμβριο του 2017). Ειδικότερα:

United Bulgarian Bank A.D. και Interlease E.A.D. (“Bulgarian operations”)

Την 30 Δεκεμβρίου 2016, η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση με τον Όμιλο KBC («KBC») για την πώληση του 99,91% της συμμετοχής στη θυγατρική της τράπεζας UBB και του 100% της θυγατρικής της εταιρίας Interlease που έδρευαν στην Βουλγαρία. Το τίμημα για την πώληση των δύο ανωτέρω θυγατρικών ανήλθε σε €610 εκατ. Την 26 Απριλίου 2017 η UBB διένειμε στην Τράπεζα μέρισμα €50 εκατ. μετά την έγκριση από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Στην ανωτέρω σύμβαση περιλαμβανόταν η πώληση από την Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών των μεριδίων της, 30% στην UBB-Metlife Life Insurance Company AD και 20% στην UBB Insurance Broker AD. Το τίμημα ανήλθε σε €10,5 εκατ.

Η πώληση ολοκληρώθηκε την 13 Ιουνίου 2017, ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος των εταιρειών πέρασε στην KBC. Λεπτομέρειες σχετικά με τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που πωλήθηκαν καθώς και του υπολογισμού του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση παρατίθενται στη Σημείωση 42 της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης της 31 Δεκεμβρίου 2017.

Vojvodjanska Banka a.d. Novi Sad και NBG Leasing d.o.o. Belgrade (“the Serbian Operations”)

Την 4 Αυγούστου 2017, η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση με την OTP Bank Serbia («OTPS») για την πώληση του 100% των συμμετοχών της στις θυγατρικές εταιρείες στη Σερβία, Vojvodjanska και NBG

Leasing d.o.o. Belgrade (μαζί με την κατά 100% θυγατρική NBG Services d.o.o. Belgrade). Το τίμημα της πώλησης ανήλθε σε €125 εκατ.

Η πώληση ολοκληρώθηκε την 1 Δεκεμβρίου 2017, ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος των εταιρειών πέρασε στην OTPS. Λεπτομέρειες σχετικά με τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που πωλήθηκαν καθώς και του υπολογισμού του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση παρατίθενται στη Σημείωση 42 της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης της 31 Δεκεμβρίου 2017.

Banka NBG Albania Sh.A.

Την 2 Φεβρουαρίου 2018, η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση με την American Bank of Investments S.A. («ABI») για την πώληση του συνόλου (100%) της συμμετοχής της στη θυγατρική της NBG Albania στην Αλβανία. Το τίμημα της πώλησης ανήλθε σε €25 εκατ.

Κατόπιν της απόφασης για την πώληση της συμμετοχής στην NBG Albania, η Τράπεζα, βασιζόμενη στο συμφωνηθέν τίμημα, προέβη στην αξιολόγηση της λογιστικής αξίας της Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών και αναγνώρισε ζημία απομείωσης ποσού €30 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου η οποία περιλαμβάνεται στο αποτέλεσμα από διακοπείσες δραστηριότητες.

Η πώληση ολοκληρώθηκε την 3 Ιουλίου 2018 μετά τη λήψη των απαιτούμενων εποπτικών εγκρίσεων από (i) την Τράπεζα της Αλβανίας και (ii) την Επιτροπή Ανταγωνισμού της Αλβανίας.

Grand Hotel Summer Palace A.E.

Την 18 Οκτωβρίου 2018 η Τράπεζα ανακοίνωσε την έναρξη της διαδικασίας πώλησης του συνόλου της κατά 100% συμμετοχής στη θυγατρική εταιρεία Grand Hotel Summer Palace A.E. (“Grand Hotel”) μέσω ανοιχτού πλειοδοτικού διαγωνισμού με κλειστές προσφορές τη 10 Δεκεμβρίου 2018. Η ελάχιστη τιμή προσφοράς για την απόκτηση του συνόλου των μετοχών της εταιρείας ορίστηκε το ποσό των €35 εκατ. Η εταιρεία περιλαμβάνεται στον τομέα των «Λοιπών δραστηριοτήτων». Την 30 Σεπτεμβρίου 2018 δεν πληρούσαν τα κριτήρια για την ταξινόμηση της εταιρείας ως προοριζόμενης προς πώληση.

The South African Bank of Athens Ltd

Την 22 Δεκεμβρίου 2016 ο Όμιλος υπέγραψε σύμβαση με την εταιρεία AFGRI HOLDING Proprietary Limited («AFGRI»), της

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

οποίας η έδρα βρίσκεται στη Δημοκρατία της Νοτίου Αφρικής, για την πώληση του 99,83% που κατέχει στη θυγατρική εταιρεία S.A.B.A., στη Δημοκρατία της Νοτίου Αφρικής. Το τίμημα για την πώληση της ανωτέρω θυγατρικής ανέρχεται σε €20 εκατ. (ZAR 301 εκατ.).

Κατόπιν της απόφασης για την πώληση της συμμετοχής στη S.A.B.A., η Τράπεζα, βασιζόμενη στο συμφωνηθέν τίμημα, προέβη στην αξιολόγηση της λογιστικής αξίας της Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι απαιτείται η αναγνώριση ζημίας απομείωσης ποσού €1 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου.

Η πώληση ολοκληρώθηκε την 4 Οκτωβρίου 2018 μετά τη λήψη των απαιτούμενων εποπτικών εγκρίσεων από: (i) την Κεντρική Τράπεζα της Δημοκρατίας της Νοτίου Αφρικής (ii) το Υπουργείο Οικονομικών της Δημοκρατίας της Νοτίου Αφρικής και (iii) την Επιτροπή Ανταγωνισμού και του Δικαστηρίου Ανταγωνισμού της Δημοκρατίας της Νοτίου Αφρικής.

Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική»

Την 27 Ιουνίου 2017, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την πώληση μεριδίου 75% της θυγατρικής της ΑΕΕΓΑ στην EXIN Financial Services Holding B.V. («EXIN») και τη σύσταση μίας αποκλειστικής σύμβασης bancassurance, η οποία θα διέπει τη διανομή των προϊόντων της ΑΕΕΓΑ μέσω του δικτύου της Τράπεζας.

Ωστόσο, στις 28 Μαρτίου 2018, καταληκτική ημερομηνία εκπλήρωσης καθορισμένων προϋποθέσεων από την πλευρά της EXIN, όπως αυτές αναφέρονται στη σύμβαση αγοράς και πώλησης μεταξύ της Τράπεζας και της EXIN, η Τράπεζα έλαβε γνώση ότι οι ανωτέρω προϋποθέσεις δεν πληρούνται και ως εκ τούτου, αποφάσισε να τερματίσει τη σύμβαση αγοράς και πώλησης την 29 Μαρτίου 2018.

Σε συνέχεια απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και μετά από συνεννόηση με το ΤΧΣ, η Τράπεζα επανέλαβε τη διαδικασία πώλησης της ΑΕΕΓΑ με τους υπόλοιπους επιλεγμένους υποψήφιους που συμμετείχαν στο τελικό στάδιο της δεσμευτικής προσφοράς τον Μάιο του 2017 και έλαβε επικαιροποιημένη δεσμευτική προσφορά. Ωστόσο μετά από την εξέταση και αξιολόγηση των διαφόρων πτυχών της δεσμευτικής προσφοράς,

συμπεριλαμβανομένης και της βεβαιότητας επιτυχούς ολοκλήρωσης της συναλλαγής, η Τράπεζα αποφάσισε να μην προβεί σε περαιτέρω διαπραγματεύσεις με τον υποψήφιο επενδυτή.

Η Τράπεζα δεσμεύεται στη διερεύνηση εναλλακτικών επιλογών αναφορικά με τις υποχρεώσεις της στο πλαίσιο του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης όπως συμφωνήθηκε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού και θεωρεί ότι η πώληση έχει υψηλές πιθανότητες να ευδοκιμήσει και δεδομένου ότι προετοιμάζεται να επανεκκινήσει τη διαδικασία πώλησης, αναμένει ότι η πώληση θα έχει ολοκληρωθεί εντός 12 μηνών. Γι' αυτό το λόγο η ταξινόμηση της ΑΕΕΓΑ παραμένει ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

Banca Romaneasca S.A.

Την 26 Ιουλίου 2017, η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση με την OTP Bank Romania («OTPR») για την πώληση του συνόλου (99,28%) της συμμετοχής της στη θυγατρική της Banca Romaneasca στη Ρουμανία.

Κατόπιν της απόφασης για την πώληση της συμμετοχής στη Banca Romaneasca, η Τράπεζα, βασιζόμενη στο συμφωνηθέν τίμημα, προέβη στην αξιολόγηση της λογιστικής αξίας της Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι απαιτείται η αναγνώριση ζημίας απομείωσης ποσού €90 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου.

Την 19 Μαρτίου 2018 η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι η Κεντρική Τράπεζα Ρουμανίας («ΚΤΡ») απέρριψε την αίτηση της ΟΤΡ για την απόκτηση του 99,28% της Banca Romaneasca. Η έγκριση της ΟΤΡ ως νέου μετόχου της BROM από την ΚΤΡ ήταν απαραίτητη προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Η Σύμβαση Πώλησης μεταξύ της Τράπεζας και της ΟΤΡ τερματίστηκε την 13 Απριλίου 2018.

Παρόλα αυτά, η Τράπεζα παραμένει προσηλωμένη στην πώληση της Banca Romaneasca, θεωρεί ότι η πώληση έχει υψηλές πιθανότητες να ευδοκιμήσει και δεδομένου ότι προετοιμάζεται να επανεκκινήσει τη διαδικασία πώλησης, αναμένει ότι η πώληση θα έχει ολοκληρωθεί εντός 12 μηνών. Γι' αυτό το λόγο η ταξινόμηση της Banca Romaneasca παραμένει ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

27

Συνοπτική κατάσταση αποτελεσμάτων από διακοπείσες δραστηριότητες ⁽¹⁾

Εκατ. €	Όμιλος	
	Από 1.1.	
	30.09.2018	30.09.2017
Καθαρά έσοδα από τόκους	80	171
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	9	32
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	55	64
Λοιπά έσοδα	13	20
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	157	287
Λειτουργικά έξοδα	(91)	(180)
Προβλέψεις και ζημίες απομείωσης	(14)	(169)
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	52	(62)
Φόροι	(3)	(21)
Κέρδη/(ζημίες) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	49	(83)
Κέρδη/(Ζημίες) πώλησης (Σημείωση 19)	6	34
Συνολικό κέρδος/(ζημιά) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (αναλογούνται στους μετόχους της Τράπεζας)	55	(49)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει τις S.A.B.A., Romaneasca, ΑΕΕΓΑ και NBG Albania ενώ η συγκριτική περίοδος περιλαμβάνει επιπλέον τις UBB, Interlease, Vojvodjanska, NBG Leasing d.o.o.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Εκατ. €

30.09.2018

30.09.2017

Ταμειακές Ροές από διακοπείσες δραστηριότητες⁽¹⁾

Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από λειτουργικές δραστηριότητες	223	22
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από επενδυτικές δραστηριότητες	(189)	(112)
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(3)	(46)
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές)	31	(136)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει τις S.A.B.A., Romaneasca, AEEGA και NBG Albania ενώ η συγκριτική περίοδος περιλαμβάνει επιπλέον τις UBB, Interlease, Vojvodjanska, NBG Leasing d.o.o.

Ανάλυση των περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση και των υποχρεώσεων σχετιζόμενων με τα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση

	Όμιλος	
	30.09.2018 ⁽¹⁾	31.12.2017
Απαιτήσεις		
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	178	186
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	248	164
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	14	14
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	3
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.034	1.298
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	2.359	2.372
Ακίνητα επενδύσεων	92	92
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	19	15
Ενσώματα πάγια στοιχεία	135	135
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	137	145
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	473	505
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	18	19
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	64	62
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	4.772	5.010
Υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	4	8
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1
Υποχρεώσεις προς πελάτες	929	1.040
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	2.230	2.283
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	-	1
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	83	8
Λοιπά στοιχεία παθητικού	141	182
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	3.387	3.523

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις των S.A.B.A., AEEGA και Romaneasca.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Οι «Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα» περιλαμβάνουν κυρίως τη χρηματοδότηση από την ΕΚΤ ποσού €2,3 δισ., τις καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή γeros ποσού €3,3 δισ. και τις λοιπές καταθέσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων ποσού €1,4 δισ., (31 Δεκεμβρίου 2017: €2,8 δισ., €3,4 δισ. και €1,2 δισ., αντίστοιχα).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Υποχρεώσεις προς πελάτες

	Όμιλος	
	30.09.2018	31.12.2017
Καταθέσεις:		
Ιδιωτών	31.774	30.875
Επιχειρήσεων και ελευθέρων επαγγελματιών	6.158	6.242
Δημοσίου και επιχειρήσεων του Δημοσίου	4.080	3.148
Σύνολο	42.012	40.265

	Όμιλος	
	30.09.2018	31.12.2017
Καταθέσεις:		
Ταμειυτηρίου	19.088	18.690
Τρεχούμενοι & Όψεως	8.319	8.662
Προθεσμίας	13.759	12.079
Λουτές	762	788
	41.928	40.219
Καταθέσεις πελατών υπό μορφή repos	84	46
	84	46
Σύνολο	42.012	40.265

Στις καταθέσεις προθεσμίας περιλαμβάνονται προϊόντα καταθέσεων με ενσωματωμένα ένα ή περισσότερα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα. Ο Όμιλος έχει προσδιορίσει τις καταθέσεις αυτές ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Τα ποσά αυτά ανέρχονται την 30 Σεπτεμβρίου 2018 σε €1.179 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €866 εκατ.).

Σύμφωνα με το Ν. 4151/2013, όλοι οι αδρανείς λογαριασμοί καταθέσεων μετά την πάροδο 20 ετών υπόκεινται σε παραγραφή υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Όλες οι τράπεζες που

δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα υποχρεούνται μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους να αποδίδουν τα ταμειακά διαθέσιμα αυτών των αδρανών λογαριασμών στο Ελληνικό Δημόσιο.

Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφο 6 της Νομοθετικής Πράξης που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως «Ν.84/18.07.2015», η προαναφερόμενη υποχρέωση της Τράπεζας, σύμφωνα με το Νόμο 4151/2013, είχε ανασταλεί.

Σε συνέχεια της Υπουργικής Απόφασης της 14ης Νοεμβρίου 2017, η ανωτέρω απόφαση αναστολής ακυρώθηκε και η Τράπεζα, το 2018, απέδωσε στο Ελληνικό Δημόσιο € 16 εκατ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους

Οι κυριότερες συναλλαγές σε υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λουπές δανειακές υποχρεώσεις από την 1 Ιανουαρίου 2018 έως και την 30 Σεπτεμβρίου 2018 είναι οι ακόλουθες:

- Την 30 Ιουλίου 2018, η Τράπεζα εξέδωσε, στο πλαίσιο του Προγράμματος II Έκδοσης Καλυμμένων Ομολογίων, νέες καλυμμένες ομολογίες σταθερού επιτοκίου, πενταετούς διάρκειας ύψους €200 εκατ. Το κουπόνι των ομολογίων ορίστηκε σε 1,85% ετησίως. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και η Εθνική Τράπεζα συμφώνησαν ότι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων θα αγοράσει καλυμμένες
- ομολογίες ύψους €100 εκατ. κατά τη διάρκεια των επόμενων έξι μηνών ενώ η Τράπεζα θα διακρατήσει τα υπόλοιπα €100 εκατ. των καλυμμένων ομολογίων.
- Την 14 Αυγούστου 2018, η Τράπεζα εξέδωσε, στο πλαίσιο του Προγράμματος II Έκδοσης Καλυμμένων Ομολογίων, μονοετές καλυμμένο ομόλογο σταθερού επιτοκίου ύψους €600 εκατ. με κουπόνι και απόδοση 0,75%, το οποίο διακρατήθηκε από την Τράπεζα και χρησιμοποιείται ως εξασφάλιση για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξασφαλίσεις, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και δεσμεύσεις

α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες εκκρεμείς απαιτήσεις και δικαστικές αγωγές κατά του Ομίλου, στο πλαίσιο της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Για τις περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη, η Διοίκηση δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει την πιθανή ζημία, επειδή οι αγωγές μπορεί να διαρκέσουν πολλά χρόνια, πολλές από τις αγωγές βρίσκονται σε αρχικό στάδιο, υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την πιθανότητα της τελικής έκβασης, υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την έκβαση

των εκκρεμών προσφυγών και υπάρχουν σημαντικά ζητήματα που πρέπει να επιλυθούν. Ωστόσο, κατά την άποψη της Διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη και τη γνώμη της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών, η οριστική διευθέτησή τους και οι πιθανές δικαστικές αποφάσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, κατάσταση αποτελεσμάτων και κατάσταση ταμειακών ροών. Παρόλα αυτά, το ποσό των προβλέψεων που έχει σχηματισθεί από τον Όμιλο κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2018 για

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

επίδικες απαιτήσεις ανέρχεται σε €70 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €76 εκατ.).

Υπάρχουν εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις κατά της Τράπεζας από τους συνταξιούχους του Λογαριασμού Επικούρησης των υπαλλήλων της Ε.Τ.Ε («ΛΕΠΕΤΕ»), οι οποίοι αμφισβητούν το καθεστώς καθορισμένων εισφορών του εν λόγω ταμείου, ισχυριζόμενοι ότι η Τράπεζα έχει την υποχρέωση να καλύψει οποιοδήποτε ταμειακό έλλειμμα. Μέχρι σήμερα, 9 αιτήσεις για έκδοση προσωρινής διαταγής απορρίφθηκαν, 22 αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων έχουν συζητηθεί υπέρ της Τράπεζας και 5 υπέρ των 417 πρώην υπαλλήλων της.

Για τις υποθέσεις που τα αρμόδια δικαστήρια έκριναν εναντίον της Τράπεζας, τα ποσά που επιδικάστηκαν έχουν καταχωρηθεί στα αποτελέσματά της. Η επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της Τράπεζας μέχρι την 21 Νοεμβρίου 2018 ανήλθε στο ποσό των €416 χιλ.

Ασκήθηκαν 95 αγωγές, εκ των οποίων οι 72 έχουν συζητηθεί και έχουν εκδοθεί επ' αυτών 4 αποφάσεις, 1 υπέρ και 3 κατά της Τράπεζας. Η Τράπεζα δεν έχει προβεί στην καταβολή οποιουδήποτε ποσού για τις παραπάνω αποφάσεις, έχει ασκήσει έφεση κατά των 2 και βρίσκεται στην διαδικασία άσκησης έφεσης κατά της τρίτης απόφασης. Ο Όμιλος δεν έχει αναγνωρίσει καμία πρόβλεψη για τις εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις δεδομένου ότι η Διοίκηση εκτιμά ότι η πιθανότητα αρνητικής έκβασης των υποθέσεων αυτών είναι απομακρυσμένη.

β. Εκκρεμείς φορολογικοί έλεγχοι

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά για ορισμένες χρήσεις και επομένως, οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου.

Η Τράπεζα έχει ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές αρχές μέχρι και την χρήση 2010. Οι χρήσεις 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 και 2016 έχουν ελεγχθεί από τον εκλεγμένο σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/1920 τακτικό ελεγκτή, δηλαδή την ελεγκτική εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών «Deloitte Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών» (ο τακτικός ελεγκτής), σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.2238/1994 και το άρθρο 65Α Ν.4174/13 και τα σχετικά πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης εκδόθηκαν την 27.07.2012, 27.09.2013, 10.07.2014, 30.10.2015 30.09.2016 και 23.10.2017 αντίστοιχα και δεν περιείχαν επιφυλάξεις. Η χρήση 2017 έχει ελεγχθεί από τακτικό ελεγκτή την εταιρεία PwC, και το σχετικό πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης εκδόθηκε την 26 Οκτωβρίου 2018 και δεν περιείχε επιφυλάξεις.

Σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/05.01.2016 δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας. Συνεπώς οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο για τις χρήσεις 2011-2017. Πληροφορίες

σχετικά με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις για τις θυγατρικές και τις συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης υπάρχουν στη Σημείωση 20.

γ. Απαιτήσεις από την παρακράτηση φόρου επί ομολόγων και εντόκων γραμματίων

Τον Οκτώβριο του 2018, εκδόθηκαν δύο αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας για δύο άλλα Ελληνικά τραπεζικά ιδρύματα που αφορούσαν σε προπληρωμή μέσω της παρακράτησης φόρων από τόκους ομολόγων και εντόκων γραμματίων. Οι δύο αυτές αποφάσεις ερμήνευσαν τον Ελληνικό φορολογικό νόμο 2238/94 που ίσχυε για το έτος 2008 και έκρινε ότι οι παρακρατούμενοι φόροι μπορούν να συμψηφιστούν μόνο με τον ετήσιο φόρο εισοδήματος της Τράπεζας και ότι το όποιο μη συμψηφισθέν ποσό δεν επιστρέφεται. Οι παρακρατηθέντες φόροι της Τράπεζας, του 2008, ύψους €42 εκατ., έχουν επιστραφεί στο σύνολό τους από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα εκτιμά τις συνέπειες που ενδέχεται να έχουν οι επικείμενες αποφάσεις στις απαιτήσεις της Τράπεζας για το 2008 και σε άλλες παρόμοιες φορολογικές απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ή άλλα ποσά που αφορούν παρόμοιες περιπτώσεις που έχουν ήδη επιστραφεί από το Ελληνικό Δημόσιο και εξετάζει επίσης πρόταση προς το Υπουργείο Οικονομικών σε πλήρη συνεργασία με τις άλλες θιγείσες Ελληνικές τράπεζες μέσω της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

δ. Δανειακές δεσμεύσεις

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο των συνήθων χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του, υπεισέρχεται σε συμβατικές δεσμεύσεις εκ μέρους των πελατών του και συμμετέχει σε χρηματοπιστωτικά μέσα που ενέχουν εκτός ισολογισμού κινδύνους, ώστε να εξυπηρετήσει τις χρηματοδοτικές ανάγκες των πελατών του. Οι συμβατικές δεσμεύσεις αφορούν σε υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές. Οι υποχρεώσεις από εγκεκριμένες μη εκταμιευμένες δανειακές συμβάσεις είναι συμφωνίες χορηγήσεων που προϋποθέτουν τη μη αθέτηση των αναγραφόμενων όρων της συμφωνίας. Οι ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση αφορούν τη χρηματοδότηση από την Τράπεζα της εμπορικής συμφωνίας μεταφοράς αγαθών στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, με απευθείας πληρωμή του συναλλασσόμενου, με τον οποίο ο πελάτης της Τράπεζας έχει συνάψει τη συμφωνία. Οι ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές αφορούν σε δεσμεύσεις υπό όρους, και εκδίδονται από τον Όμιλο προκειμένου να παρασχεθεί εγγύηση για την εκπλήρωση από τον πελάτη των όρων της συμφωνίας. Όλες οι προαναφερθείσες συμφωνίες σχετίζονται με τις συνήθεις χρηματοδοτικές δραστηριότητες του Ομίλου. Στην περίπτωση μη καλής εκτέλεσης από τον αντισυμβαλλόμενο του χρηματοπιστωτικού μέσου που αφορά σε εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση καθώς και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές, ο κίνδυνος έκθεσης σε ζημιές που αντιμετωπίζει ο Όμιλος αντιπροσωπεύεται από την ονομαστική αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Όμιλος ακολουθεί την ίδια πιστωτική πολιτική με αυτή που ακολουθεί για τους εντός ισολογισμού κινδύνους.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

	Όμιλος	
	30.09.2018	31.12.2017
Εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια*	9	7
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	2.791	2.829
Δικαιούχοι ενέγγυων πιστώσεων προς εκτέλεση	290	303
Σύνολο	3.090	3.139

*Οι εγκεκριμένες μη εκταμιευμένες δανειακές συμβάσεις και εγκεκριμένα πιστωτικά όρια, την 30 Σεπτεμβρίου 2018, αφορούν όρια που δεν μπορούν να ακυρωθούν άνευ όρων ανά πάσα στιγμή χωρίς προειδοποίηση ή δεν προβλέπεται αυτόματη ακύρωση εξαιτίας της χειροτέρευσης της φερεγγυότητας του δανειολήπτη και συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό των Σταθμισμένων για Κίνδυνο Στοιχείων Ενεργητικού με το ισχύον εποπτικό πλαίσιο. Οι συνολικές εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια περιλαμβάνουν την 30 Σεπτεμβρίου 2018 ποσό €5.940 εκατ. (2017: €6.474 εκατ.).

ε. Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού

	Όμιλος	
	30.09.2018	31.12.2017
Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού	5.119	8.608

Την 30 Σεπτεμβρίου 2018, ο Όμιλος έχει δεσμεύσει κυρίως για σκοπούς χρηματοδότησης από την ΕΚΤ και από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τα παρακάτω στοιχεία:

- χρεωστικούς τίτλους του εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου λογιστικής αξίας €1.490 εκατ.
- δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ύψους €1.274 εκατ.
- καλυμμένες ομολογίες ονομαστικής αξίας €2.199 εκατ. με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια ύψους €3.636 εκατ. και

- τιτλοποιημένες ομολογίες ονομαστικής αξίας €156 εκατ. με κάλυμμα δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις αξίας €219 εκατ.

Πλέον των δεσμευμένων στοιχείων που απεικονίζονται στον παραπάνω πίνακα, κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2018, ο Όμιλος ενεχυρίασε περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στις απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ύψους €319 εκατ. λόγω εγγύησης έναντι κινδύνου αθέτησης πληρωμής του Ελληνικού Δημοσίου, όπως επίσης έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου ποσού €342 εκατ. για σκοπούς χρηματοδότησης εμπορικών συναλλαγών.

στ. Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

	Όμιλος	
	30.09.2018	31.12.2017
Έως ένα (1) έτος	10	13
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	27	22
Πέραν των πέντε (5) ετών	15	12
Σύνολο	52	47

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Μετοχικό κεφάλαιο, Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο & Ίδιες μετοχές

Μετοχικό Κεφάλαιο-Κοινές Μετοχές

Το σύνολο των κοινών μετοχών την 30 Σεπτεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017 ανερχόταν σε 914.715.153 ονομαστικής αξίας 3,00 Ευρώ.

Την 26η Ιουλίου 2018 εγκρίθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας η (i) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 0,90 Ευρώ λόγω κεφαλαιοποίησης ισόποσου μέρους του ειδικού αποθεματικού της Τράπεζας σύμφωνα με το Άρθρο 4.4α του Κ.Ν. 2190/1920, και (ii) αύξηση της ονομαστικής

αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετά ψήφου μετοχής της Τράπεζας από 0,30 Ευρώ σε 3,00 Ευρώ και μείωση του συνολικού αριθμού αυτών από 9.147.151.527 σε 914.715.153 νέες κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές με συνένωση των εν λόγω μετοχών (reverse split) σε αναλογία δέκα (10) παλαιών κοινών μετοχών της Τράπεζας έναντι μίας (1) νέας κοινής μετοχής της Τράπεζας. Η έναρξη διαπραγμάτευσης των νέων κοινών μετοχών ορίστηκε η 3 Σεπτεμβρίου 2018.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Ίδιες Μετοχές

Οι συναλλαγές των ιδίων μετοχών διενεργούνται από την θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, NBG Securities A.E.Π.Ε.Υ. και συνοψίζονται ως ακολούθως:

	Όμιλος	
	Αριθμός Μετοχών	Εκατ. €
Την 1 Ιανουαρίου 2017	2.410.995	1
Αγορές	115.768.780	33
Πωλήσεις	(117.676.003)	(34)
Την 31 Δεκεμβρίου 2017	503.772	-
Αγορές	53.671.296	18
Πωλήσεις	(53.879.760)	(17)
Την 30 Σεπτεμβρίου 2018	295.308	1

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου

Όμιλος	Από 1.1 έως 30.09.2018			Από 1.1 έως 30.09.2017		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:						
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) χρεωγράφων διαθεσίμων προς πώληση	-	-	-	53	1	54
Αναταξινομήσεις χρεωγράφων διαθεσίμων προς πώληση που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	-	-	-	33	-	33
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (Κέρδη) / ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων και αναταξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(51)	6	(45)	-	-	-
Αναγνώριση απομείωσης χρεωστικών τίτλων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	(59)	(21)	(80)	-	-	-
Κέρδος που αναταξινομήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων από την πώληση της UBB	3	(1)	2	-	-	-
Κέρδος που αναταξινομήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων από την πώληση των δραστηριοτήτων στην NBG Albania	-	-	-	(24)	2	(22)
Επενδύσεις σε χρεώγραφα	(1)	-	(1)	-	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	(108)	(16)	(124)	62	3	65
Κέρδος που αναταξινομήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων από την πώληση των δραστηριοτήτων στην NBG Albania	(8)	-	(8)	(40)	-	(40)
Συναλλαγματικές διαφορές	(3)	-	(3)	-	-	-
Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης	(11)	-	(11)	(40)	-	(40)
Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης	-	-	-	2	-	2
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	-	-	-	2	-	2
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	(119)	(16)	(135)	24	3	27
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μεταφέρονται στα αποτελέσματα:						
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων	(6)	1	(5)	-	-	-
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα δεν μεταφέρονται στα αποτελέσματα	(6)	1	(5)	-	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου	(125)	(15)	(140)	24	3	27

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Η φύση των σημαντικών συναλλαγών τις οποίες πραγματοποίησε ο Όμιλος με συνδεδεμένα μέρη για την περίοδο που έληξε την 30 Σεπτεμβρίου 2018 και 30 Σεπτεμβρίου 2017 καθώς και τα σημαντικά εκκρεμή υπόλοιπα που προέκυψαν από τις συναλλαγές αυτές κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017 παρατίθενται παρακάτω.

α. Συναλλαγές του Ομίλου με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές και τα μέλη των Εκτελεστικών Επιτροπών της Τράπεζας, μέλη της Διοίκησης θυγατρικών εταιρειών καθώς και στενά συγγενικά μέλη και εταιρείες που ελέγχονται ατομικά ή από κοινού από τα πρόσωπα αυτά, πραγματοποίησαν συναλλαγές με τον Όμιλο.

Όλα τα δάνεια προς τα συνδεδεμένα μέρη (i) χορηγήθηκαν υπό το σύνθηρες επιχειρηματικό πλαίσιο, (ii) περιελάμβαναν τους ίδιους όρους, συμπεριλαμβανομένων του επιτοκίου και των

εξασφαλίσεων, με παρόμοια δάνεια που χορηγήθηκαν την ίδια περίοδο σε τρίτους και (iii) δεν εμπεριέχουν μεγαλύτερο από το σύνθηρες κίνδυνο αποπληρωμής ή δεν περιλαμβάνουν άλλα δυσμενή χαρακτηριστικά.

Η κατάσταση με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας παρατίθεται στη Σημείωση 1.

Κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2018, το ύψος των δανείων, των καταθέσεων/υποχρεώσεων και των εγγυητικών επιστολών ανήλθαν, σε επίπεδο Ομίλου, σε €4 εκατ., €6 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2017: €5 εκατ., €5 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα).

Οι συνολικές απολαβές σε συνδεδεμένα μέρη ανήλθαν σε €7 εκατ. (30 Σεπτεμβρίου 2017: €7 εκατ.) για τον Όμιλο, περιλαμβάνοντας κυρίως βραχυπρόθεσμες παροχές και ιδιαίτερα μισθούς και ασφαλιστικές εισφορές.

β. Συναλλαγές με θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

Σε επίπεδο Ομίλου περιλαμβάνονται μόνο οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις συγγενείς επιχειρήσεις και τις κοινοπραξίες καθότι οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές έχουν απαλειφθεί κατά την ενοποίηση.

	Όμιλος	
	30.09.2018	31.12.2017
Απαιτήσεις	19	17
Υποχρεώσεις	11	10
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	2	1
	Από 1.1 έως	
	30.09.2018	30.09.2017
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έσοδα	-	2
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα	2	2

γ. Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Το σύνολο των απαιτήσεων για τον Όμιλο, την 30 Σεπτεμβρίου 2018, από τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €746 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €746 εκατ.). Για τις απαιτήσεις αυτές ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει πρόβλεψη €736 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €723 εκατ.). Ο τόκος έσοδο για τον Όμιλο ανερχόταν σε μηδέν (30 Σεπτεμβρίου 2017: €2 εκατ.).

Το σύνολο των υποχρεώσεων για τον Όμιλο, την 30 Σεπτεμβρίου 2018, προς τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €125 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €123 εκατ.).

δ. Συναλλαγές με ΤΧΣ

Λαμβάνοντας υπόψη το νόμο του ΤΧΣ, το Πλαίσιο Συνεργασίας ("RFA") μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, το οποίο υπογράφηκε το Δεκέμβριο 2015, και το γεγονός ότι το ΤΧΣ κατέχει το 40,39% των κοινών μετοχών της Τράπεζας, εκ των οποίων 38,92% είναι με πλήρη δικαιώματα ψήφου, καθώς επίσης ότι το ΤΧΣ εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, το ΤΧΣ θεωρείται συνδεδεμένο μέρος του Ομίλου. Εκτός από τις κοινές μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα και διακρατούνται από το ΤΧΣ, δεν υπάρχουν σημαντικά υπόλοιπα ή άλλες συναλλαγές με το ΤΧΣ.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Κεφαλαιακή επάρκεια

Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εξέδωσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013 (γνωστά ως CRD IV και CRR αντίστοιχα), μέσω των οποίων έγινε η ενσωμάτωση και προσαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αλλαγών εκείνων που έχουν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας (Basel III). Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.4261/2014, ενώ ο Κανονισμός (ΕΥ) 575/2013 είναι άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη από την 1 Ιανουαρίου 2014, λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες διατάξεις της CRD IV θα εφαρμοστούν σταδιακά κυρίως μεταξύ 2014 με 2019.

Ο Κανονισμός (ΕΥ) 575/2013 ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (Απαιτήσεις Πυλώνα Ι) και η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ορίζει τις συνδυασμένες απαιτήσεις αποθέματος ασφαλείας για τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 97 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι Εποπτικές Αρχές διενεργούν σε τακτική βάση SREP, με σκοπό την αξιολόγηση και μέτρηση των κινδύνων που δεν καλύπτονται, ή δεν είναι πλήρως καλυμμένοι σύμφωνα με τον Πυλώνα Ι και τον ορισμό πρόσθετων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας (Απαιτήσεις Πυλώνα ΙΙ). Η άσκηση SREP διενεργείται υπό την εποπτεία της ΕΚΤ και η απόφαση για τις πρόσθετες απαιτήσεις είναι προσαρμοσμένη στο ατομικό προφίλ της κάθε τράπεζας.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για το 2018 και το 2017 του Πυλώνα Ι & ΙΙ για τον Όμιλο:

	Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1		Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις	
	2018	2017	2018	2017
Πυλώνας Ι	4,5%	4,5%	8,0%	8,0%
Πυλώνας ΙΙ	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου	1,875%	1,25%	1,875%	1,25%
Σύνολο	9,375%	8,75%	12,875%	12,25%

Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Όμιλος	
	30.09.2018	31.12.2017
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1)	16,4%	17,0%
Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier 1)	16,4%	17,0%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	16,5%	17,0%

Νόμος περί αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Το άρθρο 27Α του Ν.4172/2013, όπως ισχύει, περί αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων («ΑΦΑ»), επιτρέπει υπό προϋποθέσεις, στα Πιστωτικά Ιδρύματα από το 2017 και μετά, να μετατρέψουν τις ΑΦΑ προερχόμενες από: (α) τις ζημίες του Private Sector Initiative ("PSI"), (β) σωρευμένες προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που έχουν αναγνωριστεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, (γ) από ζημίες από οριστικές διαγραφές ή από πωλήσεις δανείων και (δ) λογιστικές διαγραφές, οι οποίες τελικά θα οδηγήσουν σε οριστικές διαγραφές και ζημίες από πώληση, σε απαίτηση (Tax Credit) έναντι του Ελληνικού Δημόσιου. Οι κατηγορίες (γ) και (δ) ανωτέρω προστέθηκαν με τον Ν.4465/2017, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 2017. Ο Ν.4465/2017 θεσπίζει ότι οι Φορολογικές Πιστώσεις δεν μπορούν να υπερβούν τον φόρο που αντιστοιχούσε στις σωρευμένες προβλέψεις που είχαν αναγνωριστεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, μείον: (α) κάθε οριστική και εκκαθαρισμένη Φορολογική πίστωση σε περίπτωση που σε μία χρήση προέκυψε λογιστική ζημία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27Α και η οποία αφορά την ανωτέρω σωρευμένη πρόβλεψη, (β) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε οποιοδήποτε μεταγενέστερες ειδικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν τις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και (γ) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στην ετήσια απόσβεση της χρεωστικής διαφοράς η οποία αφορά τις ανωτέρω προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Βασική προϋπόθεση για την μετατροπή των ΑΦΑ σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας, σε ατομική βάση, της αντίστοιχης χρήσης, ξεκινώντας από την οικονομική χρήση 2016 και μετά. Το

ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης θα προσδιορίζεται διά του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού των ΑΦΑ με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική, μετά από φόρους, ζημία χρήσης στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες ατομικές οικονομικές καταστάσεις, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσης. Η οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο θα μετατρέπεται την επόμενη χρήση σε σχέση με την χρήση που εμφανίστηκαν οι λογιστικές ζημίες. Η απαίτηση μπορεί να συμψηφίζεται με τον φόρο εισοδήματος. Το μη συμψηφιζόμενο μέρος αναγνωρίζεται άμεσα ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα υποχρεούται στην έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου αξίας ίσης με το 100% του ποσού της απαίτησης από το Ελληνικό Δημόσιο και στο σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού προοριζόμενο αποκλειστικά για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι κοινοί μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προτίμησης επί των ανωτέρω δικαιωμάτων μετατροπής. Το εν λόγω αποθεματικό θα κεφαλαιοποιηθεί και θα εκδοθούν κοινές μετοχές υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Ο νόμος επιτρέπει στα Πιστωτικά Ιδρύματα να αντιμετωπίζουν τις συγκεκριμένες ΑΦΑ ως «μη βασιζόμενες στη μελλοντική κερδοφορία» σύμφωνα με τις διατάξεις της CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET1) και συνεπώς να βελτιώνουν την κεφαλαιακή τους θέση.

Επιπρόσθετα, ο Ν.4465/2017 τροποποίησε το άρθρο 27 «Μεταφορά ζημιών», εισάγοντας περίοδο απόσβεσης 20 ετών για ζημίες που προέρχονται από διαγραφές δανείων ως συνέπεια διακανονισμού ή ρύθμισης και για οριστικές ζημίες που απορρέουν από πωλήσεις δανείων.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Την 7 Νοεμβρίου 2014 η Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφάσισε την ένταξη της Τράπεζας στις διατάξεις του ανωτέρω νόμου. Η έξοδος της Τράπεζας από τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου προϋποθέτει την έγκριση των εποπτικών αρχών και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Την 30 Σεπτεμβρίου 2018, το ποσό των ΑΦΑ που θα ήταν δυνατό να μετατραπεί ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω Νόμου ήταν €4,6 δισ. (2017: €4,7 δισ.). Στη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017 δεν ικανοποιήθηκαν τα κριτήρια για τα δικαιώματα μετατροπής και ως εκ τούτου δεν θα υπάρξει έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής το 2018.

2018 Stress Test

Την 31 Ιανουαρίου 2018 η ΕΚΤ ξεκίνησε την άσκηση προσομοίωσης (2018 Stress test) για τις τέσσερις συστημικές ελληνικές τράπεζες (Alpha Bank, Eurobank, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και Τράπεζα Πειραιώς) με τη δημοσίευση των μακροοικονομικών σεναρίων που θα χρησιμοποιήσουν οι τράπεζες. Η άσκηση προσομοίωσης των τεσσάρων συστημικών ελληνικών τραπεζών διεξήχθη βάσει ενός επιταχυνόμενου χρονοδιαγράμματος σε σύγκριση με τις άλλες τράπεζες που συμμετέχουν στην εν λόγω άσκηση, προκειμένου να καταστεί δυνατή η δημοσίευση των αποτελεσμάτων των ελληνικών τραπεζών πριν από τη λήξη του Τρίτου Προγράμματος (Αύγουστος 2018), ακολουθώντας όμως την ίδια προσέγγιση και μεθοδολογία της ΕΒΑ που ισχύουν για τις άλλες τράπεζες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα αποτελέσματα της άσκησης προσομοίωσης για τις τέσσερις συστημικές ελληνικές τράπεζες ανακοινώθηκαν από το Εποπτικό Συμβούλιο της ΕΚΤ στις 5 Μαΐου 2018 και έδειξαν ότι

στο δυσμενές σενάριο, η μέση μείωση του CET1 κεφαλαίου ήταν 9 ποσοστιαίες μονάδες, που ισοδυναμεί με €15,5 δισ. για τις τέσσερις συστημικές ελληνικές τράπεζες. Τα αποτελέσματα για τις υπόλοιπες τράπεζες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημοσιεύθηκαν την 2 Νοεμβρίου 2018.

Η Τράπεζα διενήργησε την άσκηση προσομοίωσης χρησιμοποιώντας την μεθοδολογία, τις παραμέτρους, τα μακροοικονομικά σενάρια και τις αυστηρές παραδοχές όπως παρασχέθηκαν από την ΕΒΑ και την ΕΚΤ, καθώς και πρόσθετες οδηγίες και σημειώσεις όπως δημοσιεύθηκαν ή / και αναμεταδόθηκαν μέσω επίσημων διαύλων επικοινωνίας. Ως αποτέλεσμα των παραπάνω, η επίδραση του δυσμενούς σεναρίου της άσκησης ανήλθε σε 9,6 ποσοστιαίες μονάδες, με το δείκτη CET1 να μειώνεται σε 6,9% το 2020, συμπεριλαμβανομένης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 9 κατά -70 μονάδες βάσης ("μ.β.") μετά την 1 Ιανουαρίου 2018, καθώς και της επίδρασης της CRD IV κατά -20 μ.β. Σύμφωνα με το βασικό σενάριο, ο δείκτης CET1 μειώνεται κατά 50 μ.β. φθάνοντας στο 16,0% το 2020. Σε συνέχεια της επικοινωνίας με τους επόπτες, η Τράπεζα ενημερώθηκε ότι το Εποπτικό Συμβούλιο του SSM αξιολόγησε το αποτέλεσμα της άσκησης, καθώς επίσης και άλλους παράγοντες, και κατέληξε ότι δεν προκύπτει κεφαλαιακό έλλειμμα ή ανάγκη για κατάρτιση πλάνου κεφαλαιακής ενίσχυσης σαν αποτέλεσμα της άσκησης.

Τα αποτελέσματα της άσκησης προσομοίωσης θα ενσωματωθούν στο SREP του 2018, δοκιμάζοντας τα κεφαλαιακά σχέδια των τραπεζών και διαμορφώνοντας σε σχετικά αποτελέσματα των εποπτικών ελέγχων. Επίσης, η άσκηση προσομοίωσης αποσκοπεί στην αύξηση της διαφάνειας για την πληροφόρηση, ώστε οι αγορές να μπορούν να συγκρίνουν και να αξιολογούν σε συνεχή βάση την ανθεκτικότητα των τραπεζών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

α. Χρηματοοικονομικά στοιχεία μη αποτιμημένα στην εύλογη αξία

Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει τη λογιστική και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των

υποχρεώσεων που δεν καταχωρούνται στην εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και για τα οποία η εύλογη αξία διαφέρει σημαντικά από τη λογιστική αξία.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

	Λογιστική αξία 30.09.2018	Εύλογη αξία 30.09.2018
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	29.989	29.197
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	2.023	1.415
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	40.833	40.882
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.150	1.147
Λουπές δανειακές υποχρεώσεις	183	183

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

	Λογιστική αξία 31.12.2017	Εύλογη αξία 31.12.2017
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	37.941	36.345
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	696	711
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - δάνεια και απαιτήσεις	2.222	1.787
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	39.399	39.446
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.026	1.041
Λουπές δανειακές υποχρεώσεις	171	171

Οι ακόλουθες μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των ανωτέρω χρηματοοικονομικών μέσων στις 30 Σεπτεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017:

Η λογιστική αξία του ταμείου και των διαθεσίμων με τις κεντρικές τράπεζες, των απαιτήσεων κατά και των υποχρεώσεων προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως και των δεδουλευμένων τόκων, προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών: Η εκτίμηση της εύλογης αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών διενεργείται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών. Τα προεξοφλητικά επιτόκια βασίζονται στα τρέχοντα επιτόκια της αγοράς που προσφέρονται για χρηματοοικονομικά μέσα με παρόμοιους όρους σε δανειολήπτες με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος: Η εύλογη αξία των χρεογράφων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται με τη χρήση τιμών αγοράς ή με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών που βασίζονται σε τρέχοντα επιτόκια της αγοράς για χρεόγραφα με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

β. Χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρώνται σε εύλογη αξία

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας, ανά Επίπεδο εύλογης αξίας, την 30 Σεπτεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017:

Χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

30 Σεπτεμβρίου 2018

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο στοιχείων σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	337	1.402	-	1.739
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	6	3.406	178	3.590
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	87	3.513	12	3.612
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	476	897	25	1.398
Σύνολο	906	9.218	215	10.339
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	1.179	-	1.179
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	2.053	7	2.061
Σύνολο	1	3.232	7	3.240

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2017

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο στοιχείων σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	304	1.489	-	1.793
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	27	3.629	25	3.681
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση	93	732	8	833
Σύνολο	424	5.850	33	6.307
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	866	-	866
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	3.781	17	3.798
Σύνολο	-	4.647	17	4.664

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν τις εύλογες αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που έχουν καταχωρηθεί ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και επιμετρώνται σε εύλογη αξία, για τις 30 Σεπτεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017:

Δραστηριότητες προοριζόμενες προς πώληση - Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία

30 Σεπτεμβρίου 2018

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο στοιχείων σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4	10	-	14
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1	-	1
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	980	1.012	6	1.998
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	165	118	-	283
Σύνολο	1.149	1.141	6	2.296

31 Δεκεμβρίου 2017

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο στοιχείων σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4	10	-	14
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	3	-	3
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση	956	1.161	-	2.117
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	178	112	-	290
Σύνολο	1.138	1.286	-	2.424
Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις				
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1	-	1
Σύνολο	-	1	-	1

Μεταφορές μεταξύ του Επιπέδου 1 και του Επιπέδου 2:

Κατά τη διάρκεια της περιόδου που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2018, συγκεκριμένα ομόλογα που έχουν εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας και περιλαμβάνονται στην κατηγορία Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, για τα οποία ο Όμιλος έκρινε ότι δεν πληρούσαν κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2018 τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του Επιπέδου 1 που έχει θεσπίσει, έχουν μεταφερθεί από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2, σύμφωνα με την πολιτική του Ομίλου για την ιεραρχία εύλογης αξίας. Η λογιστική αξία των ομολόγων που μεταφέρθηκαν κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2018 ήταν €39 εκατ.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, συγκεκριμένα ομόλογα που έχουν εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας και περιλαμβάνονται στην κατηγορία Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω

αποτελεσμάτων, για τα οποία ο Όμιλος έκρινε ότι δεν πληρούσαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του Επιπέδου 1 που έχει θεσπίσει, έχουν μεταφερθεί από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2, σύμφωνα με την πολιτική του Ομίλου για την ιεραρχία εύλογης αξίας. Η λογιστική αξία των ομολόγων που μεταφέρθηκαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 ήταν €3 εκατ.

Χρηματοοικονομικά μέσα του Επιπέδου 3:

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του Επιπέδου 3 στις 30 Σεπτεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017 περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- (1) Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που αποτιμώνται με μοντέλα αποτίμησης, στα οποία χρησιμοποιούνται και σημαντικά, μη παρατηρήσιμα δεδομένα και περιλαμβάνουν προϊόντα τα οποία βασίζονται στη συσχέτιση μεταξύ διαφόρων δεικτών επιτοκίων. Επίσης, περιλαμβάνουν παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα των οποίων η τεκμαρτή μεταβλητότητα αντιπροσωπεύει μια σημαντική παράμετρο

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

του μοντέλου αποτίμησης, καθώς και παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η αποτίμηση πιστωτικού κινδύνου (CVA) εκτιμήθηκε βάσει σημαντικών, μη παρατηρήσιμων δεδομένων και το ποσό που αντιστοιχεί στο CVA είναι σημαντικό σε σχέση με το σύνολο της εύλογης αξίας του παραγώγου.

- (2) Χρεόγραφα που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, για τα οποία τα μοντέλα που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου ή για τα οποία χρησιμοποιήθηκαν τιμές από τους εκδότες των χρεογράφων. Επίσης, περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα οποία αποτιμώνται μέσω της μεθόδου προεξόφλησης ταμειακών ροών και περιλαμβάνουν μη παρατηρήσιμα στην αγορά περιθώρια πιστωτικού κινδύνου.
- (3) Συμμετοχικούς τίτλους σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, μη εισηγμένους σε χρηματιστηριακή

αγορά. Η εύλογη αξία τους εκτιμάται βάσει μοντέλων προσεγγίσεων εισοδήματος ή αγοράς, όπου οι βασικές παράμετροι που χρησιμοποιούνται δεν είναι παρατηρήσιμες στην αγορά.

Ο πίνακας κατωτέρω παρουσιάζει τη συμφωνία όλων των αποτιμήσεων του Επιπέδου 3 για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2018 και 30 Σεπτεμβρίου 2017, συμπεριλαμβανομένων των πραγματοποιηθέντων και μη-πραγματοποιηθέντων κερδών/(ζημιών), που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και στην κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων.

Μεταφορές προς και από το Επίπεδο 3:

Σε κάθε περίοδο αναφοράς, ο Όμιλος διενεργεί διεξοδική ανάλυση της κατηγοριοποίησης όλων των χρηματοοικονομικών στοιχείων. Για τις περιόδους που έληξαν στις 30 Σεπτεμβρίου 2018 και 30 Σεπτεμβρίου 2017, οι μεταφορές από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3 αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η προσαρμογή της εύλογης αξίας λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία τους.

Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που αποτιμώνται βάσει Επιπέδου 3 - Όμιλος

	2018			
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	8	8	-	-
Επίπτωση λόγω του ΔΠΧΑ 9	-	(8)	24	185
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	8	-	24	185
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	2	-	-	7
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	-	1	-
Πωλήσεις	-	-	-	(1)
Αποπληρωμές	(1)	-	-	(13)
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	(4)	-	-	-
Υπόλοιπο 30 Σεπτεμβρίου	5	-	25	178

	2017		
	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	8	12	9
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	-	12	-
Αγορές	-	3	-
Αποπληρωμές	(8)	-	-
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	-	(2)	-
Υπόλοιπο 30 Σεπτεμβρίου	-	25	9

Τα κέρδη και οι ζημιές που συμπεριλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων έχουν καταχωρηθεί στα Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου.

Η μεταβολή των μη πραγματοποιημένων κερδών/(ζημιών) των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων με μοντέλα αποτίμησης στα οποία χρησιμοποιήθηκαν σημαντικά μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα (Επίπεδο 3), αφορά στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και στα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και ανέρχεται για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2018 σε €7 εκατ. και €3 εκατ. αντίστοιχα, για τον Όμιλο.

Η μεταβολή των μη πραγματοποιημένων κερδών/(ζημιών) των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων με μοντέλα αποτίμησης στα οποία χρησιμοποιήθηκαν σημαντικά μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα (Επίπεδο 3), αφορά στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και στα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, και ανέρχεται για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 σε μηδέν και €17 εκατ. αντίστοιχα, για τον Όμιλο.

Διαδικασίες Αποτίμησης και Ελέγχου

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει διάφορες διαδικασίες για να διασφαλίσει ότι η εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

παθητικού υπολογίζονται σε λογική και δίκαιη βάση και έχει δημιουργήσει ένα κατάλληλο πλαίσιο ελέγχου ώστε να διασφαλίσει ότι οι εύλογες αξίες επικυρώνονται από μονάδες του Ομίλου που είναι ανεξάρτητες από τις μονάδες διαπραγματευτών που αναλαμβάνουν και τον αντίστοιχο κίνδυνο. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορες πηγές δεδομένων για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών προϊόντων, οι οποίες αξιολογούνται μέσω εσωτερικών ανεξάρτητων διαδικασιών όπου αυτό είναι εφικτό.

Οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων προσδιορίζονται είτε με αναφορά σε χρηματιστηριακές τιμές ενεργών αγορών ή με αναφορά σε προσφορά τιμών από εξωτερικούς διαπραγματευτές ή με αναφορά σε γενικώς παραδεκτά μοντέλα αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων που βασίζονται σε παρατηρήσιμα ή μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα, στις περιπτώσεις που οι δύο πρώτες μέθοδοι δεν είναι διαθέσιμες, καθώς επίσης με αναφορά σε σχετικές παραμέτρους της αγοράς, όπως επιτόκια, μεταβλητότητα δικαιωμάτων προαίρεσης, συναλλαγματικές ισοτιμίες κλπ.

Επιπρόσθετα ο Όμιλος, ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να χρησιμοποιεί τιμές προερχόμενες από τρίτους των χρηματοοικονομικών στοιχείων διενεργώντας διαδικασίες επικύρωσης των τιμών στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό, ή να χρησιμοποιεί τιμές με τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι τελευταίες συναλλαγές δεδομένης της απουσίας ενεργού αγοράς ή παρόμοιων συναλλαγών ή άλλων δεδομένων παρατηρήσιμων στην αγορά. Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία έχουν αποτιμηθεί με βάση τις παραπάνω μεθόδους, έχουν κατηγοριοποιηθεί στην χαμηλότερη βαθμίδα της ιεραρχίας της εύλογης αξίας («Επίπεδο 3»).

Γενικότερα, οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων και των σημαντικών παραδοχών στα μοντέλα αποτίμησης, ελέγχονται και επικυρώνονται από τις ανεξάρτητες μονάδες του Middle Office και της Διαχείρισης

Κινδύνων, σε συστηματική βάση.

Η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων προσδιορίζεται με βάση τεχνικές αποτίμησης οι οποίες περιλαμβάνουν μοντέλα προεξόφλησης ταμειακών ροών, μοντέλα υπολογισμού δικαιωμάτων προαίρεσης («option pricing models») ή άλλα κατάλληλα για την κάθε περίπτωση, ευρέως αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης. Επαρκείς διαδικασίες ελέγχου έχουν θεσπιστεί για την επικύρωση αυτών των μοντέλων, σε συστηματική βάση. Οι μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Middle Office παρέχουν το απαραίτητο ελεγκτικό πλαίσιο ώστε να διασφαλίζεται ότι οι τιμές των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων είναι εύλογες και αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες οικονομικές συγκυρίες και τις συνθήκες της αγοράς. Επιπρόσθετα, οι αποτιμήσεις των εξωχρηματιστηριακών (over-the-counter) παραγώγων συγκρίνονται σε ημερήσια βάση με τις αντίστοιχες τιμές αντισυμβαλλομένων, στα πλαίσια της ημερήσιας διαδικασίας παροχής εξασφαλίσεων και διακανονισμού παραγώγων.

Προσαρμογές Αγοράς στις Τιμές Αποτίμησης

Προσαρμογές για πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου εφαρμόζονται σε όλα τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα. Προσαρμογές για τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο (own credit risk) εφαρμόζονται προκειμένου να απεικονίζεται ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου κατά την αποτίμηση των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων. Οι εν λόγω προσαρμογές υπολογίζονται με βάση τις αναμενόμενες ταμειακές ροές μεταξύ των δύο μερών, και λαμβάνουν υπόψη το διαφορετικό επίπεδο κινδύνου του κάθε αντισυμβαλλομένου στην αποτίμηση αυτών των ροών. Στη διαμόρφωση των εν λόγω προσαρμογών λαμβάνονται υπόψη οι διάφοροι περιορισμοί στην έκταση του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου στα πλαίσια συμψηφισμού των εκατέρωθεν απαιτήσεων και υποχρεώσεων και την παροχή των αναγκαίων αμοιβαίων εξασφαλίσεων μεταξύ των αντισυμβαλλομένων.

39

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμημένα βάσει του Επιπέδου 3 30 Σεπτεμβρίου 2018

Χρηματοοικονομικό Στοιχείο	Εύλογη Αξία (σε € εκατ.)	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος μη Παρατηρήσιμων Δεδομένων	
				Χαμηλό	Υψηλό
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	8	Βασισμένο σε Τιμή Εκδότη	Τιμή	93,76	93,76
	17	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	327 μ.β.	361 μ.β.
Εξωχρηματιστηριακά Παράγωγα επί επιτοκίων	4	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Συντελεστής ανταλλαγής ροών σταθερής λήξης για διαφορετικές χρονικές περιόδους	-50,00%	100,00%
Λοιπά Παράγωγα	1	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	614 bps	1025 bps
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	25	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α ¹	δ/α ¹	δ/α ¹
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	152	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	300 μ.β	650 μ.β

¹ Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Ελλείψει δεδομένων από ενεργές αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προσεγγίσεων εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρείες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμημένα βάσει του Επιπέδου 3 31 Δεκεμβρίου 2017

Χρηματοοικονομικό Στοιχείο	Εύλογη Αξία σε € εκατ.	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος μη Παρατηρήσιμων Δεδομένων	
				Χαμηλό	Υψηλό
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - Διαθέσιμο προς πώληση	8	Βασισμένο σε Τιμή Εκδότη	Τιμή	93,76	93,76
Εξωχρηματιστηριακά Παράγωγα επί επιτοκίων	4	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	80 μ.β.	1000 μ.β.
	3	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Συντελεστής ανταλλαγής ροών σταθερής λήξης για διαφορετικές χρονικές περιόδους	-50,00%	99,50%
Λουπά Παράγωγα	2	Διωνυμικό Μοντέλο	Μεταβλητότητα τιμής μετοχής	30,74%	104,83%
	8	Προσομοίωση Monte Carlo	Μεταβλητότητα τιμής μετοχής	49,00%	49,00%
	(9)	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	70 μ.β.	1000 μ.β.

Ανάλυση Ευαισθησίας για τα σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα

Στα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων συμπεριλαμβάνονται δομημένα παράγωγα, για τα οποία μια σημαντική μεταβολή στους συντελεστές μεταβλητότητας ή συσχέτισης μεταξύ δυο μεταβλητών (δηλ. το βαθμό συσχέτισης μεταξύ δύο διαφορετικών επιτοκίων ή μεταξύ επιτοκίων και συναλλαγματικών ισοτιμιών) ενδεχομένως να επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των μεμονωμένων χρηματοοικονομικών προϊόντων, όμως η σημαντικότητα και η κατεύθυνση της μεταβολής εξαρτάται από το αν ο Όμιλος κατέχει θέση αγοράς ("long position") ή θέση πώλησης ("short position") στα προϊόντα αυτά, καθώς και από άλλους παράγοντες. Εξαιτίας της περιορισμένης έκθεσης του Ομίλου στα συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά προϊόντα μια εύλογη μεταβολή στα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την αποτίμησή τους, δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στα αποτελέσματα του Ομίλου. Στην ίδια κατηγορία περιλαμβάνονται

παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα επί επιτοκίων για τα οποία η προσαρμογή λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των προϊόντων αυτών. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων των προϊόντων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία τους, για τον Όμιλο.

Στην κατηγορία Λουπά παράγωγα περιλαμβάνονται παράγωγα για τα οποία η προσαρμογή λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των προϊόντων αυτών. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων των προϊόντων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία τους, για τον Όμιλο.

Η μέθοδος αποτίμησης των δανείων που είναι υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνει ως σημαντικό μη παρατηρήσιμο δεδομένο το περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των πελατών. Μια εύλογη μεταβολή στο αντίστοιχο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου δεν έχει σημαντική επίπτωση στην εύλογη αξία των εν λόγω δανείων για τα αποτελέσματα του Ομίλου.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών

Την 3 Ιουλίου 2018, η Τράπεζα πώλησε το 100% της συμμετοχής της στην Banka NBG Albania Sh.A. ("NBG Albania"), στην American Bank of Investments S.A. ("ABI"). Το τίμημα μείον τα έξοδα πώλησης ανήλθε σε €23 εκατ.

Περίοδος που έληξε
την 30 Σεπτεμβρίου
2018

Ενεργητικό	
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	11
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	70
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	150
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	47
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	9
Σύνολο ενεργητικού	287
Παθητικό	
Υποχρεώσεις προς πελάτες	233
Λοιπά στοιχεία παθητικού	31
Σύνολο παθητικού	264
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	23

Κέρδος από την πώληση της NBG Albania

Περίοδος που έληξε
την 30 Σεπτεμβρίου
2018

Τίμημα που εισπράχθηκε μείον τα έξοδα πώλησης	23
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	(23)
Σωρευμένο κέρδος από συναλλαγματικές διαφορές αναφορικά με την καθαρή θέση της NBG Albania, η οποία αναταξινομήθηκε από την καθαρή θέση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	5
Σωρευμένο κέρδος από επενδυτικό χαρτοφυλάκιο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω συνολικών λοιπών εσόδων το οποίο αναταξινομήθηκε από την καθαρή θέση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	1
Κέρδος από την πώληση	6

Το κέρδος από την πώληση €6 εκατ. περιλαμβάνεται στα Κέρδη / (ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (Σημείωση 9).

Καθαρή ταμειακή εισροή από την πώληση της NBG Albania

Περίοδος που έληξε
την 30 Σεπτεμβρίου
2018

Τίμημα που εισπράχθηκε σε ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα μείον τα έξοδα πώλησης	23
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που μεταβιβάστηκαν	(17)
Καθαρή ταμειακή εισροή	6

Την 26 Ιουνίου 2018, η Εθνική Παναγία Α.Ε.Ε.Α.Π. απόκτησε στην Κύπρο το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας LASMANE PROPERTIES LTD αντί τιμήματος €11 εκατ.

Την 9 Μαΐου 2018, η Εθνική Παναγία Α.Ε.Ε.Α.Π. ίδρυσε στο Ηνωμένο Βασίλειο την εταιρεία, Rangaea UK Finco Plc, 100% θυγατρική της. Το εισφερθέν κεφάλαιο ανήλθε σε € 14 χιλ.

Την 19 Ιανουαρίου 2017, τα Διοικητικά Συμβούλια της Τράπεζας, της Εκπαιδευτικό Κέντρο Ε.Τ.Ε. Α.Ε. και της NBG Bancassurance

Α.Ε. Ασφαλιστικής Πρακτόρευσης (100% θυγατρικές της Τράπεζας), συμφώνησαν τη συγχώνευση δι' απορροφήσεως των δύο τελευταίων από την Τράπεζα. Η ημερομηνία συγχώνευσης ορίστηκε η 31 Ιανουαρίου 2017 και έγινε βάσει των λογιστικών αξιών. Την 27 Ιουνίου 2017 τα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών ενέκριναν το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης. Την 16 Μαΐου 2018 εγκρίθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης η συγχώνευση της Τράπεζας με τις δύο θυγατρικές της εταιρείες.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Ενοποιούμενες Εταιρείες

Η Εθνική Παναγία Α.Ε.Ε.Α.Π. είναι θυγατρική του Ομίλου παρόλο που ο Όμιλος κατέχει το 32,66% των δικαιωμάτων ψήφου της. Βάσει των όρων σύμβασης μεταξύ του Ομίλου και της πλειοψηφίας των μετόχων, ο Όμιλος έχει την εξουσία να διορίζει και να παύει από τα καθήκοντά τους, την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου και της επενδυτικής επιτροπής της εταιρείας «Εθνική Παναγία Α.Ε.Ε.Α.Π.», τα οποία έχουν την εξουσία να κατευθύνουν τις σχετικές δραστηριότητες της εταιρείας. Για το λόγο αυτό, η διοίκηση της Τράπεζας έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο Όμιλος έχει την πρακτική δυνατότητα να κατευθύνει τις σχετικές δραστηριότητες της Εθνική Παναγία Α.Ε.Ε.Α.Π. μονομερώς και συνεπώς ο Όμιλος ασκεί έλεγχο επί της εταιρείας «Εθνική Παναγία Α.Ε.Ε.Α.Π.».

Θυγατρικές	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος	
			30.09.2018	31.12.2017
Εθνική Χρηματοπιστωτική Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	2012-2017	100,00%	100,00%
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	2009-2017	100,00%	100,00%
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2017	100,00%	100,00%
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2017	100,00%	100,00%
Προνομιούχος Α.Ε. Γενικών Αποθηκών Ελλάδος	Ελλάδα	2010-2017	100,00%	100,00%
Καινοτόμες Επιχειρήσεις Α.Ε. (I-Ven) ⁽¹⁾	Ελλάδα	2007-2017	100,00%	100,00%
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» ⁽²⁾	Ελλάδα	2012-2017	100,00%	100,00%
Audatex Ελλάς Α.Ε. ⁽⁵⁾	Ελλάδα	-	-	70,00%
Grand Hotel Summer Palace Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2017	100,00%	100,00%
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2017	100,00%	100,00%
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2017	99,91%	99,91%
Κτηματική Κατασκευαστική Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	2010-2017	100,00%	100,00%
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2017	100,00%	100,00%
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2017	78,04%	78,04%
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2017	100,00%	100,00%
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2017	100,00%	100,00%
Εθνική Παναγία Α.Ε.Ε.Α.Π.	Ελλάδα	2010-2017	32,66%	32,66%
ΚΑΡΟΛΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	2012-2017	32,66%	32,66%
FB Ασφαλιστική Πρακτόρευση Α.Ε. ⁽⁵⁾	Ελλάδα	-	-	99,00%
Probank Α.Ε.Δ.Α.Κ. ⁽¹⁾	Ελλάδα	2012-2017	100,00%	100,00%
I-Bank Direct Α.Ε. ⁽³⁾	Ελλάδα	2010-2017	100,00%	100,00%
Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε.	Ελλάδα	2009-2017	99,87%	99,87%
NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2017	100,00%	100,00%
NBG Malta Holdings Ltd	Μάλτα	2006-2017	100,00%	100,00%
NBG Bank Malta Ltd	Μάλτα	2005-2017	100,00%	100,00%
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	Βουλγαρία	2013-2017	100,00%	100,00%
Bankteco Ε.Ο.Ο.Δ.	Βουλγαρία	2016-2017	100,00%	100,00%
PNG Properties Ε.Α.Α.Δ.	Βουλγαρία	-	32,66%	32,66%
Banca Romaneasca S.A. ⁽²⁾	Ρουμανία	2011-2017	99,28%	99,28%
NBG Leasing IFN S.A.	Ρουμανία	2013-2017	100,00%	100,00%
S.C. Garanta Asigurari S.A. ⁽²⁾	Ρουμανία	2003-2017	94,96%	94,96%
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	Ρουμανία	2013-2017	100,00%	100,00%
Egnatia Properties S.A.	Ρουμανία	2013-2017	32,66%	32,66%
Storanska Banka A.D.-Skopje	F.Y.R.O.M.	2014-2017	94,64%	94,64%
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	2012-2017	100,00%	100,00%
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	Κύπρος	2006 & 2008-2017	100,00%	100,00%
Εθνική Χρηματοπιστωτική Κύπρου ΛΤΔ ⁽¹⁾	Κύπρος	-	100,00%	100,00%
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	2013-2017	100,00%	100,00%
Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) ΛΤΔ ⁽²⁾	Κύπρος	2004-2017	100,00%	100,00%
Εθνική Γενικών Ασφαλειών Κύπρου ΛΤΔ ⁽²⁾	Κύπρος	2004-2017	100,00%	100,00%
National Insurance Agents & Consultants Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	2004-2017	100,00%	100,00%
Quadratix Ltd	Κύπρος	2016-2017	32,66%	32,66%
Lasmane Properties Ltd.	Κύπρος	2016-2017	32,66%	-
CAC Coral Limited	Κύπρος	-	100,00%	-
The South African Bank of Athens Ltd (S.A.B.A.) ⁽²⁾	N. Αφρική	2017	99,83%	99,82%
NBG Asset Management Luxemburg S.A.	Λουξεμβούργο	2017	100,00%	100,00%
NBG International Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2017	100,00%	100,00%
NBGI Private Equity Ltd ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2017	100,00%	100,00%
NBG Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2017	100,00%	100,00%
NBG Finance (Dollar) Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2017	100,00%	100,00%
NBG Finance (Sterling) Plc ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2017	100,00%	100,00%
NBG Funding Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	-	100,00%	100,00%
Titlos Plc (Special Purpose Entity) ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2016-2017	-	-
Pangaea UK Finco Plc ⁽¹⁾⁽⁴⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	-	32,66%	-
SINEPIA Designated Activity Company (Special Purpose Entity)	Ιρλανδία	2016-2017	-	-
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	2017	100,00%	100,00%
Nash S.r.l.	Ιταλία	2013-2017	32,66%	32,66%
Fondo Picasso	Ιταλία	2013-2017	32,66%	32,66%
Banka NBG Albania Sh.a. ⁽⁶⁾	Αλβανία	-	-	100,00%

⁽¹⁾ Υπό εκκαθάριση.

⁽²⁾ Οι εταιρείες Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., και οι θυγατρικές της, καθώς και η Banca Romaneasca S.A., η Banka NBG Albania Sh.a., και η The South African Bank of Athens Ltd, έχουν ταξινομηθεί ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση». (Σημείωση 9).

⁽³⁾ Η εταιρεία Profinance S.A. που ήταν υπό εκκαθάριση, αναβίωσε, και μετονομάστηκε σε I-Bank Direct S.A.

⁽⁴⁾ Η εταιρεία Pangaea UK Finco Plc, ιδρύθηκε τον Μάιο 2018, και βρίσκεται υπό εκκαθάριση από τον Ιούνιο 2018.

⁽⁵⁾ Οι εταιρείες εκκαθαρίστηκαν

⁽⁶⁾ Η πώληση της Banka NBG Albania Sh.a ολοκληρώθηκε στις 4 Ιουλίου 2018.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος	
			30.09.2018	31.12.2017
A.E.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών	Ελλάδα	2013-2017	20,00%	20,00%
ΛΑΡΚΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2009-2017	33,36%	33,36%
ΕΒΙΟΠ ΤΕΜΠΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2011-2017	21,21%	21,21%
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2017	39,93%	39,93%
PLANET Α.Ε.	Ελλάδα	2009-2017	36,99%	36,99%
ΠΥΡΡΙΧΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2011-2017	21,83%	21,83%
SATO Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΑΙ ΣΠΙΤΙΟΥ	Ελλάδα	2012-2017	23,74%	23,74%
ΟΛΓΑΝΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2014-2017	33,60%	33,60%

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

Για τα γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού, βλ. Σημείωση 9.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 κατά την 1 Ιανουαρίου 2018

Ο Όμιλος, προκειμένου να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του νέου Προτύπου, θέσπισε πρόγραμμα υλοποίησης του ΔΠΧΑ 9 («το Πρόγραμμα ΔΠΧΑ 9») για να διασφαλίσει την έγκαιρη και υψηλής ποιότητας εφαρμογή, σύμφωνα με το Πρότυπο και τις επιπρόσθετες κατευθύνσεις που έχουν εκδοθεί από εποπτικούς φορείς έως σήμερα. Το Πρόγραμμα ΔΠΧΑ 9 υλοποιήθηκε από τις Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών, Δομής και Ελέγχου Διαχείρισης Κινδύνων, καθώς και Διοικητικής Πληροφόρησης και Πληροφορικής του Ομίλου και εποπτευόταν από την Συντονιστική Επιτροπή του έργου. Η Συντονιστική Επιτροπή αποτελούνταν από τον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο (Πρόεδρος), τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών του Ομίλου (Group CFO), τον Βοηθό Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου (Group CRO), τον Γενικό Διευθυντή Λειτουργικής Στήριξης του Ομίλου (Group COO), τον Βοηθό Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Διαθεσίμων & Χρηματαγοράς (Group Treasurer) και τους Γενικούς Διευθυντές Λιανικής Τραπεζικής, Εταιρικής Τραπεζικής, Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης και Διεθνών Δραστηριοτήτων της Τράπεζας. Συστάθηκε κεντρική Μονάδα Διαχείρισης Έργου (Project Management Office – PMO) με αποκλειστική αρμοδιότητα τη διαχείριση του Προγράμματος ΔΠΧΑ 9 και ορίστηκε Διαχειριστής του Έργου. Επιπλέον, διορίστηκαν εμπειρογνώμονες προκειμένου να συνδράμουν στην ανάπτυξη μοντέλων προσδιορισμού παραμέτρων πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, η Επιτροπή Ελέγχου και το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώνονταν τακτικά από τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της διοίκησης σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης του Προγράμματος ΔΠΧΑ 9.

22.1 Συνέχιση της εφαρμογής της λογιστικής αντιστάθμισης με βάση το ΔΛΠ 39

Ο Όμιλος έχει επιλέξει τη συνέχιση της εφαρμογής της λογιστικής αντιστάθμισης με βάση το ΔΛΠ 39, ως λογιστική πολιτική που προβλέπεται από το ΔΠΧΑ 9, ωστόσο, θα εφαρμόσει τις αναθεωρημένες γνωστοποιήσεις λογιστικής αντιστάθμισης που απαιτούνται από τις σχετικές τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 7

«Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις» στις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του 2018.

22.2 Επίπτωση από την μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018, μείωσε τα ίδια κεφάλαια των μετόχων του Ομίλου κατά περίπου €1,5 δισ., εκ των οποίων €1,3 δισ. προήλθαν από τις αλλαγές στις διατάξεις περί απομείωσης και €0,2 δισ. προήλθαν από τις αλλαγές στις διατάξεις περί ταξινόμησης και επιμέτρησης. Οι λογιστικές πολιτικές καθώς και οι σημαντικές εκτιμήσεις και παραδοχές που εφαρμόστηκαν από τον Όμιλο προκειμένου να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 κατά τη μετάβαση, παρατίθενται στις Σημειώσεις 2.4 και 2.5 αντίστοιχα.

Οι αναμενόμενες εκτιμήσεις βασίζονται στις λογιστικές πολιτικές, παραδοχές και κρίσεις του Ομίλου, όπως έχουν προσδιοριστεί μέχρι σήμερα και θα οριστικοποιηθούν κατά τη διάρκεια της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που θα λήξει την 31 Δεκεμβρίου 2018. Συνεπώς, οι ανωτέρω αναφερόμενες εκτιμήσεις παραμένουν υποκείμενες αλλαγών κατά τη διάρκεια του 2018.

Οι πίνακες που ακολουθούν παρέχουν μία λεπτομερή επισκόπηση της επίδρασης από τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 για τον Όμιλο επί των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και των ιδίων κεφαλαίων των μετόχων κατά την 1 Ιανουαρίου 2018. Αυτή περιλαμβάνει:

- Αναταξινόμηση των κατά ΔΛΠ 39 λογιστικών αξιών στις νέες κατηγορίες που έχουν εφαρμογή σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9.
- Επανεκτίμηση των λογιστικών αξιών λόγω αναταξινόμησης (επιμέτρηση στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που μεταφέρθηκαν από την κατηγορία επιμέτρησης στο αποσβεσμένο κόστος στην κατηγορία επιμέτρησης στην εύλογη αξία).
- Αναγνώριση των ΑΠΖ βάσει ΔΠΧΑ 9 για τα χρηματοοικονομικά μέσα που διέπονται από τις διατάξεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων Όμιλος

Αναταξινόμηση και επανεκτίμηση λογιστικών αξιών και αναγνώριση των ΑΠΖ κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 – Όμιλος

Χρηματοοικονομικά μέσα	Κατηγορία επιμέτρησης με βάση το ΔΛΠ 39	Κατηγορία επιμέτρησης με βάση το ΔΠΧΑ 9	Λογιστική αξία την 31.12.2017 (ΔΛΠ 39)	Αναταξινόμηση λογιστικών αξιών κατά ΔΛΠ 39	Προσαρμογή επιμέτρησης (ΔΠΧΑ 9)	Προσαρμογή για ΑΠΖ (ΔΠΧΑ 9)	Λογιστική αξία την 1.1.2018 (ΔΠΧΑ 9)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία							
Ταμεία και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	Δάνεια και απαιτήσεις	Αποσβεσμένο κόστος	1.778	-	-	-	1.778
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	Δάνεια και απαιτήσεις	Αποσβεσμένο κόστος	1.736	-	-	-	1.736
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	ΕΑΜΑ	ΕΑΜΑ	1.793	4.051 ^α	(475) ^α	-	5.369
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	ΕΑΜΑ	ΕΑΜΑ	3.681	(1) ^α	-	-	3.680
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών			37.941	(5.832)	2	(1.139)	30.972
	Δάνεια και απαιτήσεις	Αποσβεσμένο κόστος ΕΑΜΑ (Υποχρεωτικό)	37.941	(5.997) ^β	-	(1.139)	30.805
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων			-	165 ^γ	2 ^ι	-	167
			3.780	(48)	229	(113)	3.848
	Διαθέσιμο προς πώληση	ΕΑΜΛΣΕ (χρεωστικά μέσα)	862	984 ^δ	42 ^θ	-	1.888
	Διακρατούμενο μέχρι τη λήξη		696	(696) ^ε	-	-	-
	Δάνεια και απαιτήσεις	Αποσβεσμένο κόστος	2.222	(425) ^{στ}	190 ^α	(113)	1.874
	Διαθέσιμο προς πώληση	Προσδιορισμένο σε ΕΑΜΛΣΕ (συμμετοχικοί τίτλοι)	-	89 ^ς	(3) ^β	-	86
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	Δάνεια και απαιτήσεις	Αποσβεσμένο κόστος	1.612	-	-	(19)	1.593
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων			52.321	(1.830)	(244)	(1.271)	48.976
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις			4.916	-	-	6	4.922
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	Αποσβεσμένο κόστος	Αποσβεσμένο κόστος	7.341	-	-	-	7.341
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	ΕΑΜΑ	ΕΑΜΑ	3.798	(1.871) ^α	-	-	1.927
Υποχρεώσεις προς πελάτες			40.265				40.265
	Προσδιορισμένο σε ΕΑΜΑ	Προσδιορισμένο σε ΕΑΜΑ	866	-	-	-	866
	Αποσβεσμένο κόστος	Αποσβεσμένο κόστος	39.399	-	-	-	39.399
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	Αποσβεσμένο κόστος	Αποσβεσμένο κόστος	1.026	-	-	-	1.026
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	Αποσβεσμένο κόστος	Αποσβεσμένο κόστος	171	-	-	-	171
Λοιπά στοιχεία παθητικού			995	41 ^η	-	30	1.066
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων			53.596	(1.830)	-	30	51.796

Υποσημειώσεις επί των αναταξινόμησης και επανεκτιμήσεων κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9:

α. Το ποσό αφορά σε αναταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων επιμετρούμενων υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ, που δεν αποτελούν δανειακές συμβάσεις στη νομική τους μορφή. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, η σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίων με την Ελληνική Δημοκρατία που λήγει τον Σεπτέμβριο του 2037 («Σύμβαση Ανταλλαγής με την Ελληνική Δημοκρατία») διαχωρίστηκε από την κύρια σύμβαση και αντιμετωπίστηκε λογιστικά ως διακριτό παράγωγο (βλ. Σημείωση 19 των ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017). Την 1 Ιανουαρίου 2018, το σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο ταξινομήθηκε υποχρεωτικά ως

επιμετρούμενο σε ΕΑΜΑ και αντιμετωπίστηκε λογιστικά ως ενιαία λογιστική μονάδα, καθώς η υβριδική σύμβαση δεν πληρούσε τα κριτήρια αξιολόγησης SPPI. Το διαχωρισμένο παράγωγο παθητικού €1.871 εκατ. και η λογιστική αξία της κύριας δανειακής σύμβασης €5.873 εκατ. αναταξινόμηθηκαν από τα «Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα παθητικού» και από τα «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών» αντίστοιχα, στα «Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ». Η προσαρμογή της εύλογης αξίας που αναγνωρίστηκε κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 προκειμένου να αντικατοπτριστεί η επιμέτρηση της υβριδικής σύμβασης στην εύλογη αξία στο σύνολό της, μείωσε τα ίδια κεφάλαια κατά €475 εκατ. Κατωτέρω παρατίθεται ανάλυση όλων των αναταξινόμησης που έγιναν στα «Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ»:

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

	Όμιλος
Διαχωρισμένο παράγωγο από τη Σύμβαση Ανταλλαγής με την Ελληνική Δημοκρατία το οποίο αναταξινομήθηκε από τα «Παράγωγα Χρηματοοικονομικά μέσα παθητικού»	(1.871)
Λογιστική αξία κυρίως δανείου, σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, σχετιζόμενο με τη Σύμβαση Ανταλλαγής με την Ελληνική Δημοκρατία	5.873
Χρεωστικοί τίτλοι που προηγουμένως είχαν ταξινομηθεί στο χαρτοφυλάκιο «διαθέσιμα προς πώληση» και δεν πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης SPPI	26
Χρεωστικοί τίτλοι που προηγουμένως είχαν ταξινομηθεί στο χαρτοφυλάκιο «δάνεια και απαιτήσεις» και δεν πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης SPPI	16
Αναταξινόμηση των διαχωρισμένων παράγωγων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για τα οποία οι κύριοι χρεωστικοί τίτλοι δεν πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης SPPI και απαιτείται να αντιμετωπιστούν λογιστικά ως ενιαίες λογιστικές μονάδες	1
Επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια που προηγουμένως είχαν ταξινομηθεί στο χαρτοφυλάκιο «διαθέσιμα προς πώληση» και δεν πληρούν τον ορισμό των συμμετοχικών τίτλων	6
Καθαρή αξία που αναταξινομήθηκε εντός των «χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε ΕΑΜΑ»	4.051

β. Το ποσό αποτελείται από τα εξής:

	Όμιλος
Αναταξινόμηση στα «χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ» της λογιστικής αξίας του κυρίως δανείου που σχετίζεται με τη Σύμβαση Ανταλλαγής με την Ελληνική Δημοκρατία (βλ. (α) ανωτέρω)	(5.873)
Αναταξινόμηση των δανείων που δεν πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης SPPI στα «δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών» που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ	(165)
Αναταξινόμηση της πρόβλεψης για εκτός ισολογισμού χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και δεσμεύσεις, όπως προσδιορίστηκε σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, στα «λοιπά στοιχεία παθητικού»	41
Καθαρή αξία που αναταξινομήθηκε από τα «δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών» που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος	(5.997)

γ. Η αναταξινόμηση των €165 εκατ. αφορά σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης SPPI, είναι δανειακές συμβάσεις στη νομική τους μορφή και μεταφέρθηκαν από τα «δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών» επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος στα «δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών» επιμετρούμενα υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ.

δ. Το ποσό αποτελείται από τα εξής:

	Όμιλος
Αναταξινόμηση συμμετοχικών τίτλων στο χαρτοφυλάκιο «προσδιορισμένα ως επιμετρούμενα σε ΕΑΜΛΣΕ» σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, που εφαρμόζεται σε επενδύσεις που πληρούν τον ορισμό του συμμετοχικού τίτλου σύμφωνα με το ΔΛΠ 32	(89)
Αναταξινόμηση των αμοιβαίων κεφαλαίων στα «χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ» (βλ. (α) ανωτέρω)	(6)
Αναταξινόμηση των χρεωστικών τίτλων που δεν πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης SPPI στα «χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ»	(26)
Αναταξινόμηση χρεωστικών τίτλων από το «διακρατούμενο μέχρι τη λήξη» χαρτοφυλάκιο του ΔΛΠ 39	163
Αναταξινόμηση χρεωστικών τίτλων στο «επιμετρούμενο σε αποσβεσμένο κόστος» χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9	(100)
Αναταξινόμηση χρεωστικών τίτλων από το «δάνεια και απαιτήσεις» χαρτοφυλάκιο του ΔΛΠ 39	1.042
Καθαρό ποσό που αναταξινομήθηκε στο «επιμετρούμενο σε ΕΑΜΛΣΕ» επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	984

ε. Το ποσό αποτελείται από τα ακόλουθα:

	Όμιλος
Αναταξινόμηση χρεωστικών τίτλων στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο «επιμετρούμενο σε ΕΑΜΛΣΕ» σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9	(163)
Αναταξινόμηση χρεωστικών τίτλων στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο «επιμετρούμενο σε αποσβεσμένο κόστος» σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9	(533)
Καθαρό ποσό που αναταξινομήθηκε από το «διακρατούμενο μέχρι τη λήξη» χαρτοφυλάκιο του ΔΛΠ 39	(696)

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

στ. Το ποσό αποτελείται από τα ακόλουθα:

	Όμιλος
Αναταξινόμηση χρεωστικών τίτλων που δεν πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης SPPI στα «χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ»	(16)
Χρεωστικοί τίτλοι που αναταξινομήθηκαν από το «διαθέσιμο προς πώληση» χαρτοφυλάκιο του ΔΛΠ 39	100
Χρεωστικοί τίτλοι που αναταξινομήθηκαν στο «επιμετρούμενο σε ΕΑΜΛΣΕ» επενδυτικό χαρτοφυλάκιο σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9	(1.042)
Χρεωστικοί τίτλοι που αναταξινομήθηκαν από το «διακρατούμενο μέχρι τη λήξη» χαρτοφυλάκιο του ΔΛΠ 39	533
Καθαρό ποσό που αναταξινομήθηκε στο «επιμετρούμενο σε αποσβεσμένο κόστος» επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	(425)

- ζ. Ο Όμιλος έχει επιλέξει την ταξινόμηση συμμετοχικών τίτλων €89 εκατ. στην κατηγορία επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 9 «προσδιορισμένα ως επιμετρούμενα σε ΕΑΜΛΣΕ», που έχει εφαρμογή για συμμετοχικούς τίτλους. Οι τίτλοι αυτοί είχαν προηγουμένως ταξινομηθεί στο «διαθέσιμο προς πώληση» χαρτοφυλάκιο.
- η. Η πρόβλεψη €41 εκατ. σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, έχει σχηματιστεί για εκτός ισολογισμού χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και δεσμεύσεις και αναταξινομήθηκε από τα «δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών» στα «λοιπά στοιχεία παθητικού».
- θ. Το ποσό απεικονίζει την προσαρμογή εύλογης αξίας που αναγνωρίστηκε απευθείας στο αποθεματικό των λοιπών συνολικών εσόδων κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9, και οφείλεται στην αναταξινόμηση των χρεωστικών τίτλων από τις κατηγορίες του επενδυτικού χαρτοφυλακίου του ΔΛΠ 39 «δάνεια και απαιτήσεις» και «διακρατούμενο μέχρι τη λήξη» στην κατηγορία «επιμετρούμενα σε ΕΑΜΛΣΕ».
- ι. Αφορά στην προσαρμογή εύλογης αξίας δανειακών συμβάσεων οι οποίες δεν πληρούσαν τα κριτήρια αξιολόγησης SPPI και αναγνωρίστηκαν από τον Όμιλο στα αποτελέσματα εις νέον.
- ια. Η προσαρμογή των €190 εκατ. αφορά ΟΕΔ που προηγουμένως η Τράπεζα είχε καταχωρήσει στην κατηγορία του επενδυτικού χαρτοφυλακίου «δάνεια και απαιτήσεις», το οποίο λήγει το 2057, με ονομαστική αξία €550 εκατ. και λογιστική αξία €965 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 (βλ. Σημείωση 21 των ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017). Ο Όμιλος ανέστρεψε την επίδραση όλων των αναταξινόμησης που έγιναν στο παρελθόν και αναθεώρησε τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου για χρηματοοικονομικά μέσα που είναι συνδεδεμένα με τον δείκτη πληθωρισμού, αναπροσαρμόζοντας τις αναμενόμενες ταμειακές ροές σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, σύμφωνα με τις μεταβολές στις εκτιμήσεις για τον πληθωρισμό στο μέλλον.
- ιβ. Το ποσό απεικονίζει την προσαρμογή εύλογης αξίας η οποία κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 αναγνωρίστηκε απευθείας στο αποθεματικό των λοιπών συνολικών εσόδων και οφείλεται στην επιμέτρηση στην εύλογη αξία μη εισηγμένων συμμετοχικών τίτλων.

46

Συμφωνία των προβλέψεων κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018

Όμιλος	31.12.2017	1.1.2018			
	Πρόβλεψη απομείωσης (ΔΛΠ 39)	Αναταξινομήσεις	Πρόβλεψη απομείωσης (ΔΛΠ 39) μετά τις αναταξινομήσεις	Προσαρμογή ΑΠΖ (ΔΠΧΑ 9)	Τελική ΑΠΖ (ΔΠΧΑ 9)
Εντός ισολογισμού					
Στεγαστικά δάνεια	2.411	-	2.411	486	2.897
Καταναλωτικά δάνεια & Πιστωτικές Κάρτες	1.681	-	1.681	287	1.968
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.719	(4)	1.715	214	1.929
Επιχειρηματικά δάνεια και χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	4.428	(239)	4.189	152	4.341
Πρόβλεψη για απομείωση δανείων	10.239	(243)	9.996	1.139	11.135
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	12	126	138	19	157
Χρεωστικοί τίτλοι στο αποσβεσμένο κόστος	-	-	-	113	113
Σύνολο εντός ισολογισμού στοιχείων	10.251	(117)	10.134	1.271	11.405
Εκτός ισολογισμού					
Εκτός ισολογισμού χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και δεσμεύσεις	-	41	41	30	71
Σύνολο εκτός ισολογισμού στοιχείων	-	41	41	30	71
Σύνολο πρόβλεψης	10.251	(76)	10.175	1.301	11.476
<i>Εκ των οποίων Στάδιο 1</i>				60	165
<i>Εκ των οποίων Στάδιο 2</i>				531	659
<i>Εκ των οποίων Στάδιο 3</i>				710	10,652

Επιπλέον, οι ΑΠΖ για χρεωστικούς τίτλους σε ΕΑΜΛΣΕ έχουν εκτιμηθεί σε €3 εκατ. Οι ΑΠΖ απεικονίζονται ως μεταφορά μεταξύ των αποτελεσμάτων εις νέον και του αποθεματικού των λοιπών συνολικών εσόδων την 1 Ιανουαρίου 2018.

Αναταξινομήσεις καθαρής αξίας €76 εκατ. αφορούν σε πρόβλεψη δανείων που έχει ταξινομηθεί υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Κέρδη/(ζημιές) από τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 στα ίδια κεφάλαια των μετόχων κατά την 1 Ιανουαρίου 2018

Οι πίνακες παρακάτω παρουσιάζουν την επίδραση στο αποθεματικό των λοιπών συνολικών εσόδων και των αποτελεσμάτων εις νέον κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9.

Επίδραση στο αποθεματικό λοιπών συνολικών εσόδων	Όμιλος
Ανατινάζομαι χρεωστικών τίτλων από το «διαθέσιμο προς πώληση» χαρτοφυλάκιο στα «χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ»	1
Επιμέτρηση στην εύλογη αξία χρεωστικών τίτλων που ανατινάζομαι από το χαρτοφυλάκιο «δάνεια και απαιτήσεις» στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο «επιμετρούμενο σε ΕΑΜΛΣΕ»	42
Πρόβλεψη ΑΠΖ για χρεωστικούς τίτλους που έχουν ταξινομηθεί σε ΕΑΜΛΣΕ	3
Επιμέτρηση στην εύλογη αξία επενδύσεων σε μη εισηγμένους συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιορισθεί ως επιμετρούμενοι σε ΕΑΜΛΣΕ	(4)
Συνολικό κέρδος που αναγνωρίστηκε απευθείας στο αποθεματικό των λοιπών συνολικών εσόδων κατά τη μετάβαση	42

Επίδραση στα αποτελέσματα εις νέον	Όμιλος
Ανατινάζομαι χρεωστικών τίτλων από το «διαθέσιμο προς πώληση» χαρτοφυλάκιο στα «χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ»	(1)
Επιμέτρηση στην εύλογη αξία της Σύμβασης Ανταλλαγής με την Ελληνική Δημοκρατία	(475)
Επιμέτρηση στην εύλογη αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ	2
Προσαρμογή επιμέτρησης ΟΕΔ που είναι συνδεδεμένα με τον δείκτη πληθωρισμού και έχουν ταξινομηθεί σε «αποσβεσμένο κόστος» (βλ. υποσημείωση 22.2)	190
Πρόβλεψη ΑΠΖ για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος	(1.271)
Πρόβλεψη ΑΠΖ για εκτός ισολογισμού δεσμεύσεις	(31)
Πρόβλεψη ΑΠΖ για χρεωστικούς τίτλους που έχουν ταξινομηθεί σε ΕΑΜΛΣΕ	(3)
Αναβαλλόμενη φορολογία επί των προβλέψεων ΑΠΖ	7
Συνολική ζημία που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα εις νέον κατά τη μετάβαση	(1.582)

22.3 Εκτιμώμενη επίδραση στα εποπτικά κεφάλαια

Στις 12 Δεκεμβρίου 2017 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υιοθέτησαν τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/2395 (ο "Κανονισμός"), ο οποίος τροποποίησε τον Κανονισμό 575/2013 με το άρθρο 473α, παρέχοντας τη δυνατότητα στα πιστωτικά ιδρύματα να εφαρμόσουν σταδιακά την επίπτωση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 στα εποπτικά κεφάλαια.

Ειδικότερα, κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9, τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν τη δυνατότητα να συμπεριλάβουν στο Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), ένα μέρος των αυξημένων προβλέψεων ΑΠΖ κατά τη διάρκεια μιας πενταετούς μεταβατικής περιόδου που αρχίζει το 2018. Το μέρος των προβλέψεων ΑΠΖ που μπορεί να συμπεριληφθεί στο CET1 θα μειώνεται με την πάροδο του χρόνου έως ότου μηδενιστεί, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Επιπλέον, σύμφωνα με την παράγραφο (4) του Κανονισμού, εάν οι προβλέψεις ΑΠΖ που έχουν προκύψει κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 για τα Στάδια 1 και 2, αυξηθούν μεταγενέστερα, παρέχεται η δυνατότητα στα πιστωτικά ιδρύματα να συμπεριλάβουν την εν λόγω αύξηση στις μεταβατικές διατάξεις.

Τα ποσοστά αναγνώρισης στο Δείκτη CET1 των αυξημένων προβλέψεων ΑΠΖ κατά τη διάρκεια της πενταετούς μεταβατικής περιόδου έχουν ως εξής:

- 0,95 κατά την περίοδο από 01/01/2018 έως 31/12/2018
- 0,85 κατά την περίοδο από 01/01/2019 έως 31/12/2019
- 0,70 κατά την περίοδο από 01/01/2020 έως 31/12/2020
- 0,50 κατά την περίοδο από 01/01/2021 έως 31/12/2021
- 0,25 κατά την περίοδο από 01/01/2022 έως 31/12/2022

Ο Όμιλος αποφάσισε να εφαρμόσει τις μεταβατικές διατάξεις που προβλέπονται στο Άρθρο 1 του προαναφερθέντος Κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων της παραγράφου (4), κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου.

Με την εφαρμογή των εποπτικών μεταβατικών διατάξεων για το 2018, ο δείκτης CET1 του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2017 μειώθηκε κατά περίπου 58 μ.β. στο 16,4%. Χωρίς να ληφθούν υπόψη οι μεταβατικές διατάξεις, την 31 Δεκεμβρίου 2017 ο δείκτης CET1 του Ομίλου μειώθηκε κατά περίπου 373 μ.β. στο 13,2%.